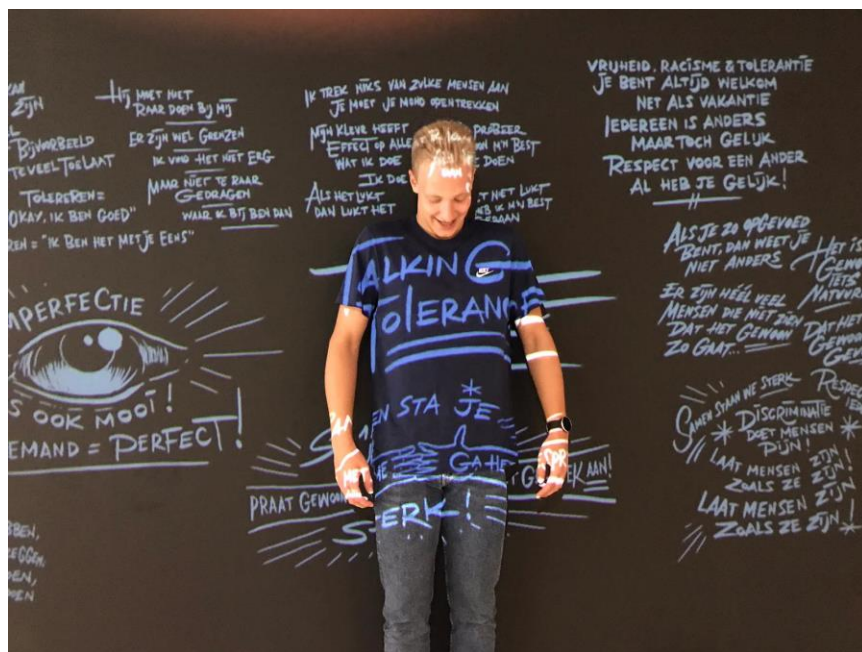

MUSEUM

Ons' Lieve Heer op Solder

See me, hear me, meet me

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2020

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2020

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2020	3
Verslag van de Raad van Toezicht	25
Financieel Jaarverslag 2020	26
Prestatie verantwoording 2020	47
Overige toelichtingen	48

Bestuursverslag 2020

Inleiding

Dit jaarverslag dient ter verantwoording van de meerjarensubsidie die Museum Ons' Lieve Heer op Solder ontvangt van de gemeente Amsterdam, via het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Het bestuursverslag moet voldoen aan de inrichtingseisen van het handboek van het AFK.

2020 is op z'n zachts gezegd heel ongewoon verlopen vanwege de coronacrisis. Beleidsmatig was het ondanks alles een interessante periode omdat keuzes aangescherpt moesten worden en doelstellingen teruggebracht werden tot de essentie. Veel werkzaamheden gingen ook gewoon door. De programmering voor het publiek veranderde. Doordat evenementen en tentoonstellingen niet door konden gaan, kwam er tijd en ruimte voor andere ideeën en samenwerkingen. Een goed voorbeeld daarvan is het modeproject dat aangevraagd werd bij het nieuwe Kickstartcultuurfonds. Eén van doelstellingen van dat fonds is om publiek in aanraking te laten komen met bijzondere collecties. Onze gastconservator kwam met het idee om 19de-eeuwse mode in het historische huis op te stellen en zo kwam een intensieve en interessante samenwerking met het Rijksmuseum tot stand. Tegelijkertijd met deze presentatie is de tentoonstellingsruimte in het nieuwe deel van het museum ter beschikking gesteld aan eindexamenleerlingen van het ROC Amsterdam. De studenten van de richting Mode worden begeleid door de jonge ontwerper William Ampofo. Een prachtige alliantie die voor alle betrokken partijen inspirerend is.

Kennisdeling en onderzoek naar religieus erfgoed in de stad kreeg in 2020 vaste vorm in een meerjarig samenwerkingsproject met de Vrije Universiteit, getiteld Religieus Erfgoed Amsterdam op de Kaart. In het najaar van 2020 hebben de eerste colleges plaatsgevonden. Vanuit een nieuwe methodiek zijn de eerste studenten gestart met onderzoeksopdrachten. Het wordt een zwaan-kleef-aan-project omdat steeds meer locaties en instellingen in Amsterdam bij het onderzoek en de religieuze kaart zullen worden betrokken.

In 2020 werd de kunstenplanperiode 2017-2020 afgesloten. Terugkijkend zien we een grote diversiteit aan nieuwe contacten en projecten die opgebouwd zijn. Museum Ons' Lieve Heer op Solder is erin geslaagd om de maatschappijgerichte relevantie voor het katholieke erfgoed dat het beheert vorm te geven. Vanuit Voices of Tolerance, dat in vier jaar tijd uitgroeide tot een erkend programma voor burgerschapseducatie voor het VMBO, werd een eigen methodiek ontwikkeld om het onderwerp religieuze diversiteit aan te kaarten. Op steeds meer plekken zetten we deze methode in. De ervaringen van de afgelopen jaren hebben vruchten afgeworpen, waardoor de inhoudelijke basis van het museum verrijkt en verbreed is.

De stevige financiële basis van het museum is door de coronacrisis verzwakt. Omdat de coronacrisis de toeristische markt verlamde, ontstond er een groot gat in de eigen inkomsten. Er werd voor het eerst in vele jaren een verlies geleden.

Dat de Amsterdammer Ons' Lieve Heer op Solder in het hart draagt, bleek tijdens de zomer. Onze noodkreet over een dreigende sluiting van het museum vanwege de niet uitgekeerde subsidie van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst veroorzaakte veel beroering. Omwonenden startten op eigen

initiatief de petitie *Houd de Heer op Solder*. Voor diverse camera's verwoordden zij het belang van het museum voor de buurt. Begin september werden maar liefst 17.000 handtekeningen aan de wethouder van Kunst en Cultuur aangeboden. Een ludieke actie was de inzameling van Amsterdamse museumdirecteuren met antieke collectezakken. Het zorgde er allemaal voor dat wij hoop durfden te houden. De support van velen en de gesprekken met pers en politiek hebben geleid tot een goede afloop. De toegekende subsidie voor de kunstenplanperiode 2021-2025 is ondergebracht in de Amsterdamse A-bis. Het een na oudste en meest bijzondere museum van Amsterdam werd gered. Maar, het geeft wel te denken. Wat zou er zijn gebeurd als de wethouder niet had ingegrepen? Is het wel verantwoord om culturele instellingen die zo verschillend zijn tegen elkaar af te zetten en te beoordelen? Is er niet veel meer maatwerk nodig?

In 2021 zal het subsidiestelsel geëvalueerd worden. Ik wil daarbij graag het gesprek over de positie van erfgoedinstellingen in Amsterdam agenderen. Landelijk is de erfgoedwet geactiveerd. Verschillende in Amsterdam gesitueerde instellingen vallen onder de landelijke erfgoedwet. Zij zijn voor de lange termijn zeker gesteld voor de zorg voor hun collectie, de huisvesting daarvan en de programmering. In dat kader zou ook nagedacht moeten worden over een stedelijke vertaling van de erfgoedwet. Erfgoed is van publiek belang en zou in het culturele landschap van de stad een eigen regeling moeten krijgen. Al was het alleen al vanwege de waarde van de gebouwen en het onderhoud daarvan. Een groot deel van onze financiële middelen gaat naar de monumenten en de collectie met als doel deze te behouden voor de toekomst en de stad.

2020 was een buitengewoon jaar waarin we niet alleen de gevolgen van de coronacrisis het hoofd moesten bieden, maar ook het tij van een misgelopen subsidie moesten keren. Even stonden we in het centrum van de aandacht en hebben we ervaren dat ons museum leeft en van waarde is voor velen. Wij kijken uit naar de volgende periode en hopen minstens zo veel te kunnen bereiken als in de afgelopen vier jaar.

Birgit Büchner
Directeur-bestuurder

1. Museum Ons' Lieve Heer op Solder is een uniek historisch huis in de oude binnenstad van Amsterdam, midden op de Wallen. Op de bovenste verdiepingen van het ogenscheinlijk vrij gewone grachtenpand is een katholieke zolderkerk uit de zeventiende eeuw bewaard gebleven. Deze zolderkerk vertelt een bijzonder stuk Nederlandse geschiedenis in Amsterdam. In 1888 werd de huiskerk gered van de sloop en is sindsdien museum.

Missie

- De Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft als missie het levend houden van het cultureel en religieus erfgoed van katholiek Amsterdam door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 en met name de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid.
- Het museum wil een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de waarden van het museum; een plek waar interactie en het delen van ervaringen mogelijk is.

Voor de kunstenplanperiode 2017-2020 zijn twee nieuwe punten geformuleerd om de mission statement actueel te houden, ze worden gehanteerd als toevoegingen:

- Museum Ons' Lieve Heer op Solder wil een maatschappelijk relevante rol spelen en het erfgoed dat het beheert daartoe onderzoeken en inzetten en;
- Het museum wil werken aan een netwerk in de stad waarin religieuze gebouwen, collecties en kennisinstituten verbonden worden.

Het museum is een Stichting met een ANBI status. De bestuurder in 2020 was mw. drs. B.S.H.H. Büchner. De Stichting heeft een onbezoldigde raad van toezicht en een directeur bestuurder. De samenstelling van de raad van toezicht op 31 december 2020 was als volgt:

- Dhr. drs. F.W.J. Holterhues, voorzitter
- Dhr. M.W. Meijer
- Dhr. drs. D.J. Slot
- Mw. mr. S. Karadag
- Mw. ing. E.F. Stoop

Sinds vijf jaar bestaat Museum Ons' Lieve Heer op Solder uit twee gebouwen. In het nieuwe deel van het museum wordt de verbinding met de actualiteit gelegd vanuit educatieve programma's en collectie. De onderwerpen religieuze diversiteit en tolerantie worden verbonden aan het verhaal van de huiskerk.

De Code Culturele Diversiteit en Inclusie speelt een centrale rol, met name bij het ontwikkelen van nieuwe programma's. Dat betekent dat we verbinding zoeken met nieuwe doelgroepen om de geschiedenis van de huiskerk vanuit meerdere invalshoeken te belichten.

2. Presentaties

Voor 2020 waren vijf presentaties gepland, waarvan vanwege de coronacrisis slechts twee presentaties konden worden gerealiseerd. Het betreft de presentatie *See me, Hear me, Meet me* in de tentoonstellingsruimte en de voorjaarspresentatie *Bloemen van Betekenis* in het historische huis.

Er kwamen andere presentaties voor terug. Cultuurfondsen boden in 2020 mogelijkheden om projectaanvragen in te dienen, die verband hielden met de sluiting door de coronamaatregelen. We hebben in dat kader financiering kunnen vinden voor twee nieuwe presentaties voor publiek: *Lieve Maria* en *Mode uit het Rijksmuseum in Huis*.

De Vereniging Rembrandt in samenwerking met de Turingfoundation gaf musea de mogelijkheid om een publiekslieveling bij heropening in het zonnetje te zetten. Daarvoor kozen we ons vroeg 18de-eeuwse Mariabeeld uit. Maria biedt in de katholieke traditie vertroosting. Ze geeft mensen hoop en inspiratie. Voor het beeld werd een nieuw bloemenaltaar ontworpen, waar iedere bezoeker uitgenodigd werd om een gedachte of wens achter te laten.

Een gehonoreerde aanvraag bij het Kickstartcultuurfonds maakte een presentatie met mode uit de collectie van het Rijksmuseum mogelijk. Prachtige 19de-eeuwse kleding werd opgesteld in het historische huis met als doel bezoekers tijdens de crisis, in aanraking te brengen met bijzondere collecties. Deze presentatie werd ingericht voor de kerstperiode, maar is tot en met de dag van vandaag, nog niet voor het publiek te zien geweest. Gelukkig mogen de bruiklenen dankzij de flexibiliteit van het Rijksmuseum langer blijven.

Overzicht van tijdelijke presentaties in 2020

De Drie Wijzen: 14 december 2019 t/m 12 januari 2020

In de kerst maakten we een vertaling van de betekenis van de traditionele kerstgroep naar eigentijdse thema's en de leefwereld van jongeren. De drie wijzen werden in 2019/2020 uitgelicht. Jongeren reflecteerden op de vraag: *wie zijn onze wijzen vandaag de dag en wat is wijsheid?*

Bloemen van Betekenis: lente/zomer 2020

Lentepresentatie in het historische huis langs bloemmotieven, Delfts blauwe vazen en bloemstillevens. Deze presentatie kreeg ook een digitale variant.

Heilige Fransiscus van Borgia: juni 2020

Schilderij van Jacob Adriaensz Backer uit 1634 werd begin 2020 aan het museum geschonken door een particuliere mecenas. Het was even te zien voor publiek.

Lieve Maria: 15 augustus 2020 t/m 8 december 2020

Interactief altaar voor Maria in de periode Maria Hemelvaart (15 augustus) en de viering van Maria Immaculata (8 december). Het publiek heeft veelvuldig gebruikt gemaakt van de mogelijkheid om een wens of boodschap achter te laten.

See me, Hear me, Meet me: 10 juni 2020 t/m 9 januari 2021

Multimedia Art Production van jongeren in het programma Voices of Tolerance, in samenwerking met diverse kunstenaars over zichtbaarheid, identiteit en ontmoeting.

Mode uit het Rijksmuseum in Huis : 17 december 2020 t/m 9 juli 2021 (mogelijk langer)

De mode uit de collectie van het Rijksmuseum verbeeldt in het historische huis de aanwezigheid van 19de-eeuwse bewoners en kerkgangers. Mode en ruimte versterken elkaar. Wie waren deze mensen en wat droegen zij? Bijzondere stoffen en technieken die de japonnen met hoepelrok kenmerken, worden uitgelicht.

Sinterklaas en Kerst : 15 november 2020 t/m 9 januari 2021

Wisselende seizoenprestatie in het monument waarbij speciale aan deze feesten gerelateerde collectie wordt opgesteld op passende plaatsen in de diverse interieurs.

3. Collectie

In de afgelopen vier jaar is er veel aandacht uitgegaan naar de roerende collectie van Museum Ons' Lieve Heer op Solder. De collectie is vanuit drie kleine depots verhuisd naar een groter nieuw depot, is schoongemaakt, geconserveerd en geregistreerd. In 2019 is vervolgens een nieuw collectiebeleidsplan ontwikkeld in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De volgende fase bestaat uit onderzoek en ontsluiting van die voorwerpen en onderdelen van de collectie die passen bij het programma 'Religieus Erfgoed op de Kaart'. Binnen dit programma heeft Museum Ons' Lieve Heer op Solder als kerndoel het verbinden van het historische huis en de collecties met de geschiedenis en religieuze diversiteit in de stad in heden en verleden.

Op het gebied van collectievorming en collectiebeheer ontwikkelt het museum een grotere nieuwe visie ten aanzien van de verantwoordelijkheden voor religieus erfgoed, niet alleen ten behoeve van het eigen museum, maar ook voor andere partijen in de stad. Hierover zijn in 2020 verkennende gesprekken gevoerd.

Binnen de eigen collectie zijn drie omvangrijke bruikleen/schenkingsdossiers succesvol en naar tevredenheid van alle betrokken partijen formeel afgerond:

- Collectie Stille Omgang: er is een nieuw langdurig bruikleencontract afgesloten;
- Ateliercollectie Dunselman (bruikleencollectie) is met instemming van alle partijen overgedragen aan het Katholiek Documentatiecentrum in Nijmegen;
- De collectie Merkelbach van Enkhuizen werd in kaart gebracht en de schenkingsacte werd voltooid. Daarnaast is de collectie onderdeel geworden van de nalatenschap van de heer Clemens Merkelbach van Enkhuizen aan Museum Ons' Lieve Heer op Solder.

Bruiklenen

De museale collectie moet zoveel mogelijk te zien zijn voor publiek, daarom worden bruikleenaanvragen nagenoeg altijd gehonoreerd en bieden wij medewerking waar nodig.

- Meerdere kleine objecten uit de collectie Stille Omgang werden in bruikleen gegeven voor een presentatie in het museum van de Sint Bavokathedraal in Haarlem en de dorpskerk in Stompe Toren.
- Het schilderij *Stilleven met religieuze attributen* van Dirck de Bray (1672) is in bruikleen gegeven aan het Mauritshuis voor de tentoonstelling *Vervlogen – geuren in kleuren*.

- Het schilderij van Eran Shakine, *Searching for love*, is sinds 16 november 2019 in bruikleen bij de Gemeente Amsterdam en voor publiek te zien in de centrale hal van het stadhuis.

Collectievorming

Een flink aantal jaren werd geen melding gemaakt van nieuwe collectie. Na de oplevering van de nieuwbouw is ervoor gekozen om even pas op de plaats te maken en eerst een nieuwe visie te ontwikkelen. Het nieuwe collectiebeleidsplan dat in 2019 tot stand kwam onder leiding van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, vormt nu de leidraad voor keuzes ten aanzien van de collectievorming. Het collectiebeleidsplan gaat uit van verschillende thema's die horen bij de kern van Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Er wordt bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen het pre-museale verhaal van de katholieke huiskerk uit de zeventiende eeuw met het woonhuis van koopman Jan Hartman en het museale verhaal dat in 1888 begon met de verzameling van de leden van de *Historische Kring* in 1886. De basis van de museale collectie is in die periode gelegd en spitste zich toe op het katholieke leven en verleden van Amsterdam. Een belangrijk onderwerp vormt het *Mirakel van Amsterdam*. De komende jaren inventariseren wij onze collectie en brengen deze in verband met de collectie Nederland om uiteindelijk tot een herwaardering van de collectie te komen.

Museum Ons' Lieve Heer op Solder hanteert de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) die opgesteld is door de Museumvereniging in 2016.

Nieuwe aanwinsten

- De (verdwenen) altaarsteen uit het hoofdaltaar van onze kerk is aangekocht op een veiling. Na onderzoek van de gegevens over de steen, etiketten op de steen en onderzoek in het hoofdaltaar zelf konden we met bijna 100 % zekerheid zeggen dat de steen daadwerkelijk afkomstig is uit ons altaar. Een mooie aanwinst met een interessant verhaal.
- Geschonken werd een schilderij van Jacob Adriaensz Backer van *De Heilige Fransiscus van Borgia*.
- Aankoop van het schilderij *Searching for Love* van Erian Shakine uit de serie *A Muslim, a Christian and a Jew*.
- Uit de Voices of Tolerance presentatie *See me, Hear me, Meet me* zijn aangekocht:
 - *Here I am* (drie fotoportretten van onze *Voices* op perspex) vervaardigd door de fotograaf Lesley Adu Darkwah;
 - *Proud to Be* (drie houten panelen met geschilderde gestileerde portretten) vervaardigd door het graphic designerduo Zender & Chaos en;
 - *Just Talk To Me!* (neonlichtkunstwerk op stalen frame) vervaardigd door Jeffrey Goodett (ontwerp) en Remy de Feyter (uitvoering).

Restauraties

- Het deksel van de doopvont uit de voormalige katholieke kerk *De Liefde* is gerestaureerd door Julia Leunge.
- Twee schilderijen uit de passieserie van Adriaen van de Velde (1664) door het Restauratieatelier Amsterdam, restaurator Kathrin Kirsch. *De Geseling* en *De Kruisafname* (olieverf op doek, 92 x 142 cm). De passieserie is in 2014 in bruikleen gegeven door de orde der Augustijnen en in 2018 geschonken aan ons museum. De conditie van de schilderijen is slecht. De werken zijn voor ons museum van grote cultuurhistorische waarde omdat deze behoren tot de oudste inventaris. De restauratie wordt voor 2/3 gefinancierd door de Vereniging Rembrandt. Naar verwachting keren de schilderijen in het najaar van 2021 terug in het museum.

4.Onderwijs

De 17de-eeuwse huiskerk werd gebouwd in een periode waarin katholieke Amsterdammers zich onderdrukt en gediscrimineerd voelden. Hoe gaan we vandaag de dag om met religieuze minderheden? Kun je laten zien waar je in gelooft? Hoe maak je kennis met mensen van een ander geloof in je eigen stad?

Met educatieve programma's willen we een volgende generatie op een eigentijdse manier betrekken bij de geschiedenis van de zolderkerk. Door onderwerpen te kiezen, die aansluiten bij de belevingswereld van verschillende leeftijdsgroepen, willen we een bijdrage leveren aan de leefbare stad. Elkaar leren kennen en begrijpen vormt daarbij de basis. Dit doen we door bij andere gebedshuizen op bezoek te gaan of door in te zoomen op de geschiedenis en te onderzoeken hoe mensen destijds met verschillende religies in de samenleving omgingen. De afgelopen jaren is het aanbod stap voor stap uitgebreid van drie programma's in 2017 naar elf in 2020.

Basisscholen: Gebedshuizentour

Veel basisscholen hadden zich ingeschreven voor de wandeling langs verschillende gebedshuizen in de Amsterdamse binnenstad. Deze activiteit was tijdens de coronacrisis niet uitvoerbaar. Wel konden scholen gebruik maken van het online lesprogramma uit 'Feest! Weet wat je viert'.

Om de gebedshuizenroute kwalitatief te verbeteren hebben we tijdens de lockdown samen met collega's van het Joods Cultureel Kwartier (onze partner) een intensieve meerdaagse online IASK-training opgezet voor museumdocenten. De docenten kregen na elke sessie huiswerk mee en werkten online in groepsverband en in kleine groepjes in breakout rooms. Zo konden we onze kennis en methodiek verbeteren en de verbondenheid met onze docenten behouden.

Middelbaar onderwijs: Voices of Tolerance

Voices of Tolerance is in 2020, ondanks alles, gegroeid naar 924 deelnemers ten opzichte van 550 deelnemers in 2019. Aan het reguliere programma is als nieuw onderdeel de ART Production toegevoegd, dit jaar resulterend in de expositie *See me, Hear me, Meet me*. De expositie opende op 10 juni. De community en nieuwe leerlingen uit Voices of Tolerance werkten een aantal weken samen aan de realisatie ervan. Zij deden dit niet alleen binnen de muren van het museum, maar ook in de ateliers en opnamestudio's van betrokken kunstenaars. De ART Production is een voorbeeld van het museum als 21ste-eeuwse leeromgeving, waar jongeren door middel van kunstprojecten zich vaardigheden eigen kunnen maken, die de huidige maatschappij van hen vraagt.

Beroeps onderwijs: Voices of Tolerance MBO-editie

In 2020 hebben we met verschillende scholen onderzocht aan welke wensen en eisen een editie voor het MBO zou moeten voldoen. We spraken hiervoor met directies en docenten. De belangrijkste conclusie is dat een MBO-editie naast de burgerschapsinstek, aansluiting moet vinden bij de betreffende beroepsrichting van de opleiding. Samen met het ROC van Amsterdam, opleiding Fashion Design en de jonge modeontwerper William Ampofo van CRUËL, kwam een pilotproject tot stand, waarbij het museum de krachten bundelt; als het ware een 'verbond' sloot met het onderwijs en een beroepsrichting/populaire cultuur in de stad (in dit geval mode): *Allianties op Solder*.

We ontvingen voor dit idee een bijdrage van het AFK binnen de innovatieregeling. Het modeproject zou in december 2020 starten, maar vanwege de lockdown is het uitgesteld naar 2021. Met het project creëren we stages voor studenten die door corona geen stageplaatsen kunnen vinden. Leren in de praktijk is juist voor deze doelgroep essentieel. De leerlingen kunnen inspiratie opdoen in het historische huis, waar de presentatie *Mode uit het Rijksmuseum in huis* staat opgesteld. Zo verbinden we oude en nieuwe uitingen van mode en identiteit.

Buiten school: Voices Community

De jongeren volgden in 2020 diverse workshops, deden mee aan allerlei activiteiten en hielpen mee in het museum bij verschillende events. Voor het eerst bestond de groep uit seniorleden én nieuwe juniorleden. De seniors kregen een leidende rol tijdens activiteiten. De belangrijkste activiteit van de community was de realisatie van de expositie *See me, Hear me, Meet me*.

Deze multimedia presentatie resulteerde in een krachtige presentatie waarin jongeren hun gevoelens uiten met betrekking tot identiteit en tolerantie. Diverse workshops die gericht waren op techniek, bewustwording en expressie gingen vooraf aan de ontwerpfase. Jonge Amsterdamse kunstenaars namen verschillende kunstdisciplines onder hun hoede. Gerealiseerd werden een animatie-soundscape, fotografie, muurkunstwerk, virtual reality, neonkunst.

De presentatie werd geopend door Touria Meliani, Wethouder Kunst & Cultuur van de gemeente Amsterdam, zij ging met de jongeren in gesprek over cultuur en identiteit. Een andere belangrijke ontvangst in het museum was die van de Jongerenambassadeurs van Amsterdam. Het aantal leerlingen in 2020 bedroeg 20, het aantal contacturen per leerling was heel hoog en bedroeg 80 uur.

Universiteit en Hogeschool: De religieus diverse stad

Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft zich de afgelopen jaren verdiept in de roerende collectie die zijn oorsprong kent in 1886. De komende jaren willen wij intensief onderzoek gaan doen naar de roerende collectie en deze contextualiseren en waar mogelijk in verband brengen met het erfgoed van andere religieuze denominaties in Amsterdam. Het doel is om de religieus diverse stad te ontsluiten voor een breed publiek.

Er kwam een nieuw samenwerkingsverband tot stand tussen Museum Ons' Lieve Heer op Solder en het Amsterdam Centre for the History and Heritage of Protestantism van de Vrije Universiteit. Het project 'Religieus Erfgoed op de Kaart wordt' ondersteund door de Universiteitsbibliotheek van de VU.

Samen met prof dr. August den Hollander (VU) organiseerden we de eerste colleges waarin studenten onderzoek hebben gedaan naar voorwerpen uit onze collectie. Van elk voorwerp wordt de biografie onderzocht vanuit een cultuurhistorisch perspectief. De studenten krijgen een methode aangereikt om met behulp van het voorwerp verhalen over religieuze existentie in Amsterdam op het spoor te komen. De eerste onderzoeken leverden direct interessante, nieuwe inzichten op. De resultaten van het onderzoek worden verwerkt in blogs/vlogs en essays die worden geplaatst in de Religieuze Kaart Amsterdam. Voor de financiering van de eerste fase van dit onderzoeksproject is ondersteuning gevonden bij het Prins Bernhard Cultuurfonds en het KSBW.

Ondanks de coronamaatregelen is het mogelijk geweest om colleges te organiseren; deze vonden online plaats in Teams of op veilige afstand op locatie. Komend jaar zullen de colleges ook worden gegeven in samenwerking met de Reinwardt Academie.

Terugkijkend kunnen we concluderen dat er in 2020 volop werd doorgewerkt met scholen. Er werden nieuwe programma's opgezet. In de exclusieve pilot *Cultuurcoaches*, een project van de gemeente Amsterdam, het AFK en Mocca nemen wij (het project loopt door in 2021) als enige culturele instelling deel vanwege onze expertise en aansprekende methodiek.

Een nieuwe mogelijkheid die in 2020 werd ontwikkeld op verzoek van scholen, zijn de losse Voices of Tolerance programma's, omdat deze heel goed aansluiten bij relevante burgerschapsthema's. Tijdens corona werd met scholen nagedacht hoe we zoveel mogelijk konden behouden, terwijl het museum en de scholen waren gesloten. Meerdere verschuivingen en veranderingen zijn zo tot stand gekomen. Door de coronacrisis werd kwantiteit (hoe bereiken we zoveel mogelijk leerlingen) minder belangrijk dan kwaliteit (we besteedden meer uren per leerling). Zo werd veel meer gewerkt in kleine groepjes en vaker op school en minder in groepen in het museum, zodat de meeste activiteiten toch door konden gaan. Waar mogelijk werden digitale lessen (ook workshops) gegeven. De inzet daarvan verschilde per school. Wat betreft het basisonderwijs: de scholen die gereserveerd hadden voor de gebedshuizentour konden deze vaak helaas niet doen. De scholen hebben de tour verzet naar volgend jaar. Dit is terug te zien in de aantallen deelnemers.

Cijfers Voices of Tolerance VO-MBO	2017	2018*	2019*	2020*	Totaal 2017-2020
Voices of Tolerance VMBO - klassikaal deel					
Aantal scholen	7	9	10	8	34
Aantal leerlingen*	337	346	485	315	1.483
Aantal contacturen p/leerling	2,5	2,5	4	4	8
Voices of Tolerance - verdiepingsdeel/eindevent					
Aantal leerlingen	50	50	50	25	175
Aantal contacturen p/leerling gemiddeld	5	5	5	20	35
Voices of Tolerance - community					
Aantal deelnemers			15	20	35
Aantal contacturen p/deelnemer gemiddeld			40	80	120
Voices of Tolerance - VMBO onderbouw binnenschools					
Aantal scholen				3	3
Aantal leerlingen				124	124
Aantal contacturen p/leerling gemiddeld				16	16
Voices of Tolerance - workshops losse workshops					
Aantal scholen				1	1
Aantal leerlingen				335	335
Aantal contacturen p/leerling				1,5	-
Voices of Tolerance - MBO rondleiding museum					
Aantal scholen				1	1
Aantal leerlingen				105	105
Totaal aantal deelnemers	387	396	550	924	2.257

Cijfers Feest! Families	2017*	2018	2019	2020	Totaal 2017-2020
Sint-en Kerst speurtocht		150	212	40	402
Deelnemers Feest op Solder Audiotour (Ned, Eng)		2.062	2.095	1.352	5.509
Cijfers Feest! Primair Onderwijs					
Feest! Museumprogramma, 75 min. p/gr					
Aantal leerlingen		371	434	65	870
Gebedshuizentour, 150 min. p/gr					
Aantal leerlingen			31	53	84
*Totaal Feest! 2017 (families en onderwijs samen)	2				
Totaal aantal deelnemers	2.433	2.583	2.772	1.510	9.298

Religieus Erfgoed op de Kaart	2017	2018	2019	2020	Totaal 2017-2020
aantal instellingen				3	3
aantal studenten				80	80

Totaal aantal educatieve programma's	3	5	7	11	26
Totaal aantal deelnemers	2.820	2.979	3.322	2.514	11.635

Als we naar de afgelopen kunstenplanperiode kijken dan is er op het gebied van educatie veel gebeurd. Vanuit *try-outs* die in samenspraak met scholen tot stand kwamen, werd aanbod ontwikkeld dat ingezet kan worden voor burgerschapseducatie. Er is een doorgaande leerlijn en een verdiepingmodule ontwikkeld voor leerlingen die geïnspireerd zijn geraakt. Op de website staan filmpjes van workshops, en leerlingen hebben vaak op hun eigen sociale media hun enthousiasme gedeeld. Het educatieve aanbod werd uitgebreid naar diverse vormen en verschillende niveaus van onderwijs.

We hebben gemerkt dat er bij scholen, maar ook daarbuiten, veel behoefte bestaat om religieuze diversiteit vanuit een sociaal cultureel perspectief bespreekbaar te maken. Dit werkgebied past precies bij Museum Ons' Lieve Heer op Solder en daardoor kunnen wij binnen het stedelijke, culturele veld een eigen specifieke positie invullen. Daarmee hebben we een grote stap gezet in de uitvoering van onze missie om maatschappelijke relevantie vorm te geven.

5. Activiteiten en programmering

De oorspronkelijke agenda voor 2020 was grotendeels niet uitvoerbaar vanwege de coronamaatregelen en de lockdowns. Verreweg de meeste activiteiten hebben een digitale vertaling gekregen en er zijn nieuwe producten ontstaan. Geheel onverwacht werd Museum Ons' Lieve Heer op Solder nieuws in de zomerperiode.

Een overzicht van digitale activiteiten die gedeeld werden op onze website en social media:

- Restauratie van twee passiestukken van Adriaen van de Velde, 30 januari 2020: de twee doeken werden naar het restauratieatelier verhuisd voor een intensieve restauratie. Financiering door de Vereniging Rembrandt.
- Bijzondere schenking, 2 maart 2020: werk van Jacob A. Backer arriveerde in het museum.
- Bloemen van Betekenis, 5 april t/m 31 augustus: deze voorjaarspresentatie kreeg een digitale editie. Een wekelijkse online presentatie over de symboliek van bloemen, planten en insecten in kunstwerken.
- Museumweek, 20 t/m 26 april: de jongeren uit het Voices of Tolerance programma met de presentatie *'See Me, Hear Me, Meet Me'* werden tijdens deze week uitgelicht.
- Lieve Maria, 15 augustus 2020: opening van de presentatie ten tijde van Maria Hemelvaart met Mariavespers in de zolderkerk.
- Goedemorgen met, 12 september 2020: twee uur durend radioprogramma met directeur Birgit Büchner, (Radio 4) met verhalen over het Maria-altaar, mooie muziek en achtergronden bij Museum Ons' Lieve Heer op Solder.
- Zin in weekend, 25 september 2020: conservator Hermine Pool en priester Ben de Bock op Radio 5 te horen met een hoorspel over het museum, de geschiedenis van het monument en de kunstenaarsmissen.
- No Man's Land, 25 september 2020: Première van een korte film over de Amsterdamse cultuursector tijdens de lockdown.
- Lieve Maria, 8 december 2020: finissage van de presentatie met een lezing van Mgr. Hendriks, streaming in samenwerking met de Nicolaas basiliek.
- MAX, televisie item over kerstmis in Museum Ons' Lieve Heer op Solder.

Het bereik van bovenstaande programmering is geschat op 1.854.966 potentiële bezoekers (De data zijn ontleend aan Facebook, Amsterdam en Partners, Youtube en geschatte cijfers van diverse media.)

Familieprogrammering

'Feest! Weet wat je viert', biedt families verdieping op de verschillende feestdagen in het jaar. In het historische huis staat per feest een wisselende collectie opgesteld, afgestemd op de speciale audiotour. Daarnaast waren er workshops, speurtochten en concerten met Pasen, Sinterklaas en Kerst. Tijdens de lockdown zijn deze workshops en doe-activiteiten omgezet naar gratis downloads op de website van het museum.

Bereik: promotie via *Kidsproof* heeft 61.200 lezers bereikt.

Soldervieringen

Traditiegetrouw stonden er in 2020 Soldervieringen gepland, telkens de eerste zondag van de maand en twee kerstnachtsmissen. Deze katholieke missen worden gefaciliteerd door het museum en zijn gratis toegankelijk. Door de beperkte openstelling hebben er slechts drie fysieke missen plaatsgevonden. Daarvoor in de plaats hebben de priesters Peter van Dael en Ben de Bock een video en enkele podcasts opgenomen met bespiegelingen over een thema, verhalen en preken. Deze werden gedeeld op onze website.

Het bereik van de Soldervieringen was 1.400 actieve luisteraars, 2.000 kijkers via sociale media en 100 fysieke bezoekers.

6. Marketing en communicatie

Er werden in 2020 vijf persberichten verzonden. Rondom de twee tentoonstellingen *See me, Hear me, Meet me* en *Lieve Maria*, twee keer naar aanleiding van de meerjarige subsidie van het AFK en een keer vanwege de verwerving van de altaarsteen in het hoofdaltaar.

Het museum publiceerde in het museumbulletin 't Haantje dat in een dikkere voorjaarseditie werd uitgebracht en verspreid. Klein drukwerk, ansichtkaarten en folders voor publieksbegeleiding zijn ingezet ten behoeve van de diverse presentaties. Daarnaast is er samengewerkt met lokale initiatieven zoals d'Oude Binnenstad, maar ook het jonge platform @Amsterdam waar bijna 200.000 jongeren bij zijn aangesloten of gebruik van maken.

Ook onderstaande activiteiten leverden zichtbaarheid op:

- Kidsproof, 2 juni 2020: Ontdek dit best bewaarde geheim van Amsterdam, met de Lieveheersbeestjespeurtocht of de Feest-audiotour!
- Amsterdam Unlocked Video, 29 juni 2020: Nederland Unlocked - Maria-altaar - Museum Ons' Lieve Heer op Solder;
- Kidsproof Vlog, 12 oktober 2020: geheime ontdekking met Lieveheersbeestje Kapoentje in Museum Ons' Lieve Heer op Solder;
- Amsterdam (Wannahaves) Video, 27 oktober 2020: kerk op de Wallen;
- Katholiek Nieuwsblad, 13 november 2020: tentoonstelling 'Lieve Maria bij Museum Ons' Lieve Heer op Solder';
- Bisdom Haarlem, 30 november 2020: Marialezing bij Museum Ons' Lieve Heer op Solder.

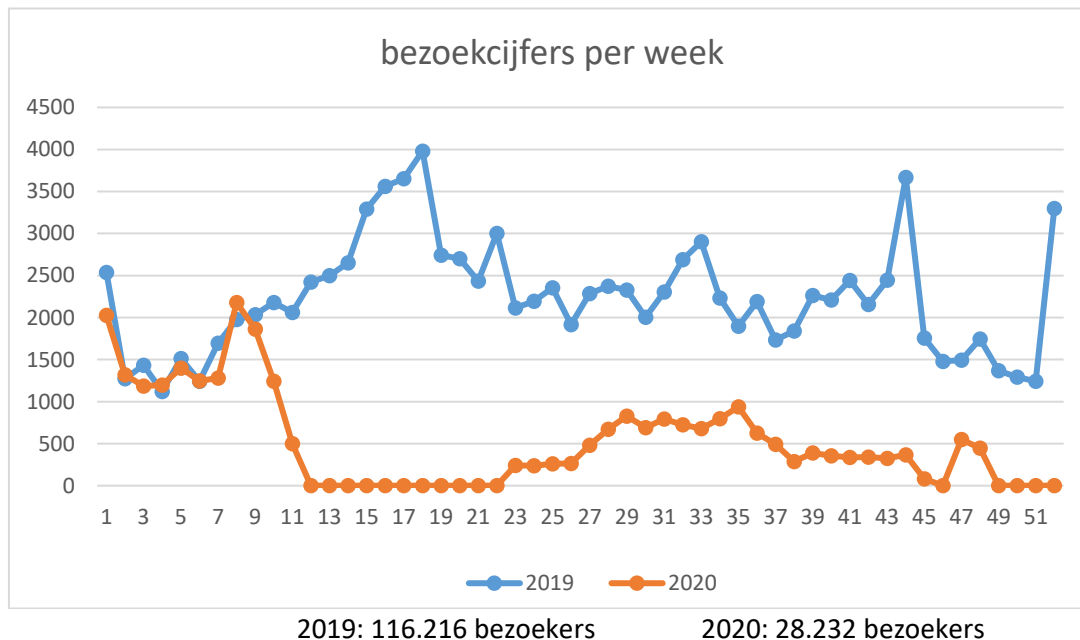
De zomer van 2020 kunnen we als een uitzonderlijk enerverende periode bestempelen. Het dreigende verlies van de AFK subsidie bracht het voortbestaan van het museum in gevaar. Door het opzoeken van de publieke arena hoopten wij dat er een oplossing zou kunnen worden gevonden. We verstuurdten een persbericht met een noodkreet die direct werd opgepikt door kranten, social media maar ook door politiek en *stakeholders*. Een aantal weken verkeerde Museum Ons' Lieve Heer op Solder midden in de actualiteit. Wij publiceerden hierover op onze eigen kanalen zoals de website, LinkedIn, Facebook en Instagram. Deze berichten werden vaak gedeeld en bereikten veel mensen.

Een greep uit de publiciteit

- Petitie Houd de Heer op Solder (Buurtinitiatief) met 16.194 ondertekeningen;
- Het Parool, 7 augustus 2020: 'Verbijstering nu sluiting dreigt voor Museum Ons' Lieve Heer op Solder';
- De Volkskrant, 14 augustus 2020: 'Hoe de eis van diversiteit en inclusie leidt tot culturele kaalslag';
- Trouw, 17 augustus 2020: 'Ons' Lieve Heer op Solder krijgt geen subsidie: Amsterdam gooit deel eigen geschiedenis overboord' ;
- Nu.nl, 24 augustus 2020: 'Ruim 13.000 handtekeningen voor behoud Museum Ons' Lieve Heer op Solder';
- Volkskrant, 26 augustus 2020: 'Unieke Amsterdamse schuilkerk Ons 'Lieve Heer op Solder is gered van ondergang';
- AT5;
- Radio 1: interview met directeur Birgit Büchner over wegvallen van de subsidie;
- Aanbieden van de petitie aan de wethouder van Kunst & Cultuur Touria Meliani en;
- Crowdfunding, inzameling van donaties om het museum te ondersteunen.

7. Bezoekers

De opmars van het corona virus legde het internationale reisverkeer zo goed als stil. Om besmettingen zoveel mogelijk in te perken werd door bijna alle landen aan inwoners een reisverbod opgelegd. In de zomerperiode was een korte opleving zichtbaar van bezoekers veelal uit eigen land en de ons omringende landen.

In 2020 ontving Museum Ons' Lieve Heer op Solder 28.232 bezoekers, waarvan ruim 10.000 bezoekers met een Museumkaart. De lockdown van de Nederlandse overheid in week 12 zet een daling in, die resulteert in een verschil van 87.984 bezoekers minder ten opzichte van 2019. Opvallend is dat ruim 4.000 Amsterdammers het museum bezochten. Dat is niet zo heel veel minder dan in 2019, toen 4.600

Amsterdammers geteld werden. Het percentage Amsterdamse bezoekers is dus naar verhouding bijzonder sterk gestegen van 4% naar 14 %.

De betrokkenheid van de bezoekers was hoog, dit is onder andere meetbaar in het aantal donaties die het museum mocht ontvangen. De 'donatiefunctie' op de website heeft € 5.743 opgebracht.

Aangepast bezoek tijdens de coronacrisis

Toen begin juni de musea weer voorzichtig heropend werden, waren er voor de sector protocollen opgezet door de Museumvereniging en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Als opengesteld monument en doorstroomlocatie berekenden wij onze maximale capaciteit aan de hand van de omvang van onze locatie en de 1,5 meter vereisten. We hebben onze faciliteiten ingericht volgens deze protocollen. De route in het historische huis werd aangepast. Omdat in ons huis vanwege de smalle trappen en gangen al een route in één richting werd gehanteerd, bleven ernstige verstoringen uit. Alleen de kleinste doorgangen en ruimtes sloten we af. Met kleine en eenvoudige borden werden bezoekers geattendeerd op de route en de 1,5 meter afstand. We plaatsten schermen bij de balie en zeepdispensers met ontsmettende handgel bij de deuren. Er werden extra schoonmaakrondes ingezet om leuningen en handgrepen te reinigen.

Bezoekers reserveerden en/of kochten van te voren hun kaartje voor een tijdslot op de website. In het museum konden we bezoekersaantallen nog eens extra monitoren door middel van de audiotouruitgifte: het aantal audiotours werd afgesteld op het aantal bezoekers. Het gestelde maximum werd nooit bereikt en dus ook niet overschreden.

Er was eerder sprake van het tegenovergestelde, we kregen te maken met een grote ondercapaciteit. Op weekdays kwam slechts een tiental bezoekers naar het museum. In het weekend ontvingen we rond de 120 bezoekers. Daarom werd besloten om het museum op maandag te sluiten en op weekdays de deur een uur eerder dicht te doen: om 17.00 uur i.p.v. om 18.00 uur.

8.Organisatie

Het uitbreken van de coronacrisis veroorzaakte bij alle medewerkers zorgen over het voortbestaan van het museum. Het was voor iedereen duidelijk dat het museum opeens in een situatie zonder inkomsten terecht kwam. Om over de interne situatie te praten, werd iedere vier weken een online meeting in Teams georganiseerd waarvoor alle medewerkers uitgenodigd werden. De directeur informeerde iedereen over het laatste nieuws rondom corona en wat dit betekende voor Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Medewerkers konden hun zorgen delen en vragen stellen. In totaal vonden 11 online meetings plaats in 2020.

Reorganisatie door de coronacrisis

Door de grote teruggang in inkomsten en de verwachting dat de impact langdurig zou zijn, werd in afstemming met de Raad van Toezicht tot een reorganisatie besloten. Het doel was de personele lasten te verlagen, maar de kwaliteit van de werkzaamheden in stand te houden en beleidsdoelen te blijven realiseren.

Het museum heeft de werkzaamheden met betrekking tot de openstelling van het museum anders ingericht. Het rooster werd veranderd en meer technische middelen en cameratoezicht werden in fasen ingezet. Dit leverde nieuwe, gespecialiseerde functies op waarvoor een aantal medewerkers met een bestaand dienstverband konden worden ingezet. Brede zogenaamde containerfuncties kwamen te vervallen. Voor vijf medewerkers met een vast dienstverband werd ontslag aangevraagd bij het UWV.

De reorganisatie werd juridisch begeleid door Palthe Oberman, een gespecialiseerd kantoor in arbeidsrecht met ervaring in de culturele sector. Met alle medewerkers zijn gesprekken gevoerd om de beweegredenen voor een reorganisatie toe te lichten en om vragen te beantwoorden. Vooraf werd de pvt (personeelsvertegenwoordiging) geïnformeerd over de voorgenomen plannen. De pvt kreeg het sociaal plan toegestuurd. Het sociaal plan omvatte een opleidingsvergoeding waarvan meerdere medewerkers gebruik gemaakt hebben. Er werd een nieuw organogram opgesteld. Eind 2019 telde het museum 25 medewerkers in loondienst, 18 FTE, eind 2020 is dit aantal 16 medewerkers, ongeveer 12 FTE.

Code Fair Practice en Code Culturele Diversiteit

Deze codes worden gehanteerd en nagestreefd. In de Code Fair Practice staan gelijke kansen en beloning centraal. In 2016 heeft Museum Ons' Lieve Heer op Solder de overstap gemaakt van een eigen personeelshandboek naar de cao voor rijksmusea. Deze cao wordt gevolgd op alle punten, behalve voor de pensioenregeling. Het museum heeft een andere pensioenverzekering.

In de organisatieopbouw wordt het functiehandboek van de Nederlandse Museumvereniging gehanteerd om competenties te bepalen en de bijbehorende inschaling.

Vanuit de Code Culturele Diversiteit is permanent aandacht voor diversiteit en inclusie bij de keuzes die we maken. Inherent aan onze beleidsdoelen is het verbinden van mensen met een verschillende (religieuze) cultuur en identiteit aan ons museum. Wij spannen ons in om het onderwerp de religieus diverse stad zichtbaar, invoelbaar en bespreekbaar te maken vanuit een cultuur-historisch perspectief. Hiertoe zetten wij ons erfgoed in maar ook onze organisatie, middelen en programma's.

De organisatie is zoals aangegeven in 2020 verkleind en bestaat uit 16 medewerkers met een dienstverband. Het team is divers op meerdere gebieden. Er is een goede verhouding tussen mannen, vrouwen, leeftijd, LHBTIQ+ en culturele en religieuze achtergrond.

Het museum is actief in de doelstelling een afspiegeling te zijn van de samenleving. In de werving en selectie houden we daar met nadruk rekening mee. Dit wordt als belangrijk voor de aard van de programmering bevonden, die gericht moet zijn op het thema "de leefbare stad". Onze doelstelling is een bijdrage te leveren aan een samenleving waarin meer begrip is voor elkaar. Hierin willen wij zelf een voorbeeld zijn. De samenstelling van onze eigen organisatie maakt daar deel van uit.

9.Samenwerking en partners

In 2020 is met veel partners samengewerkt in verschillende programma's en producten. Culturele diversiteit in de breedste zin van het woord, speelt ook hier een belangrijke rol. Vanuit educatie werd

samengewerkt in de Gebedshuizentour met het Joods Cultureel Kwartier (zij zijn partner in de ontwikkeling van dit programma), de Fatih Moskee, de Boeddhistische He Hua Tempel en de Oude Kerk.

Voices of Tolerance is een groeiend netwerk van samenwerkingsverbanden tussen scholen, workshopdocenten en culturele instellingen en kunstenaars. Het LKCA ondersteunt de ontwikkeling van het programma tot erkend programma voor burgerschapsvorming. Bijzondere nieuwe samenwerking in 2020 was die met het ROC en start-up Cruël.

Er is in 2020 eveneens een nieuwe samenwerking tot stand gekomen met hoger en wetenschappelijk onderwijs vanuit de wens om ons erfgoed actief open te stellen voor onderzoek. De gesprekken met de VU en de Reinwardt Academie hebben geleid tot concrete afspraken en in 2020 zijn de eerste colleges gegeven in het museum. De religieus diverse stad wordt zichtbaar en ontsloten voor een breed publiek. In 2025 moet het project voltooid zijn.

Er is een samenwerking met het Rijksmuseum bij het tot stand komen van de mode presentatie.

Er is een goede samenwerking in de buurt met ondernemers en diverse, culturele instellingen. De denktank richt zich op vraagstukken rondom de regio in de buurt en de manier waarop kunst en cultuur een bijdrage kunnen leveren aan een leefbaar centrum. Hierover zijn tevens gesprekken gevoerd met de gemeente.

Internationale samenwerking binnen de coalitie *Sites of Conscience* speelde zich dit jaar vooral online af. Wij hebben een presentatie gegeven in een internationale workshop over werken in coronatijd.

Gedurende de afgelopen vier jaar werd het samenwerkingsverband Amsterdam Heritage Museums geleidelijk afgebouwd. Een belangrijk oorzaak was het verdwijnen van het Bijbels Museum uit deze samenwerking. Hierdoor bleven slechts twee partners over, Het Amsterdam Museum en Museum Ons' Lieve Heer op Solder. In 2019 werd in goed overleg besloten het samenwerkingsverband Amsterdam Heritage Museums geheel op te heffen en samenwerken op een andere manier vorm te geven. In projecten, collectiebeheer en kennisdeling is de samenwerking tussen beide musea blijven bestaan.

10. Bedrijfsvoering

Het is lang geleden dat onze exploitatie stichting een tekort moest noteren. Dat is door de extreme omstandigheden in 2020 helaas wel het geval. Er werd een verlies van € 238.979 geleden. De oorzaak van dit verlies is de sluiting van het museum als gevolg van de landelijke coronamaatregelen waardoor de aan het publiek gerelateerde inkomsten fors gedaald zijn. Het verschil ten aanzien van 2019 is € 723.438 minder inkomsten aan entreegelden, € 28.274 minder inkomsten uit de museumwinkel en € 58.318 gedeelde omzet in het café. Alles bij elkaar opgeteld € 810.030 minder inkomsten uit eigen onderneming.

We zijn erin geslaagd het tekort terug te dringen door bezuinigingen op budgetten en kosten en door andere inkomsten te zoeken. Er waren extra inkomsten ten aanzien van 2019 uit projectaanvragen voor educatie en collectie voor een bedrag van in totaal € 50.000, het museum ontving extra donaties van publiek en vrienden (€ 22.000) en we ontvingen een sponsorbijdrage van Nieuw Leven van € 5.000.

De generieke coronacompensatie maatregelen van de overheid hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het kunnen blijven betalen van de loonkosten en vaste lasten. We ontvingen eind december sector specifieke steun via het Mondriaanfonds voor gederfde inkomsten, een bedrag van € 100.000 (deels) te gebruiken in 2021 om tekorten op te vangen.

Risico analyse

In de afgelopen jaren is regelmatig nagedacht over verschillende risico's. Het grootste risico voor ons museum is verlies van het hoofdobject, het historische huis met de zolderkerk. Om dit object veilig te stellen is in 2018 een analyse uitgevoerd door AON waarbij inbraak en brandbeveiliging onder de loep werden genomen. Deze punten van beveiliging worden voortdurend gemonitord.

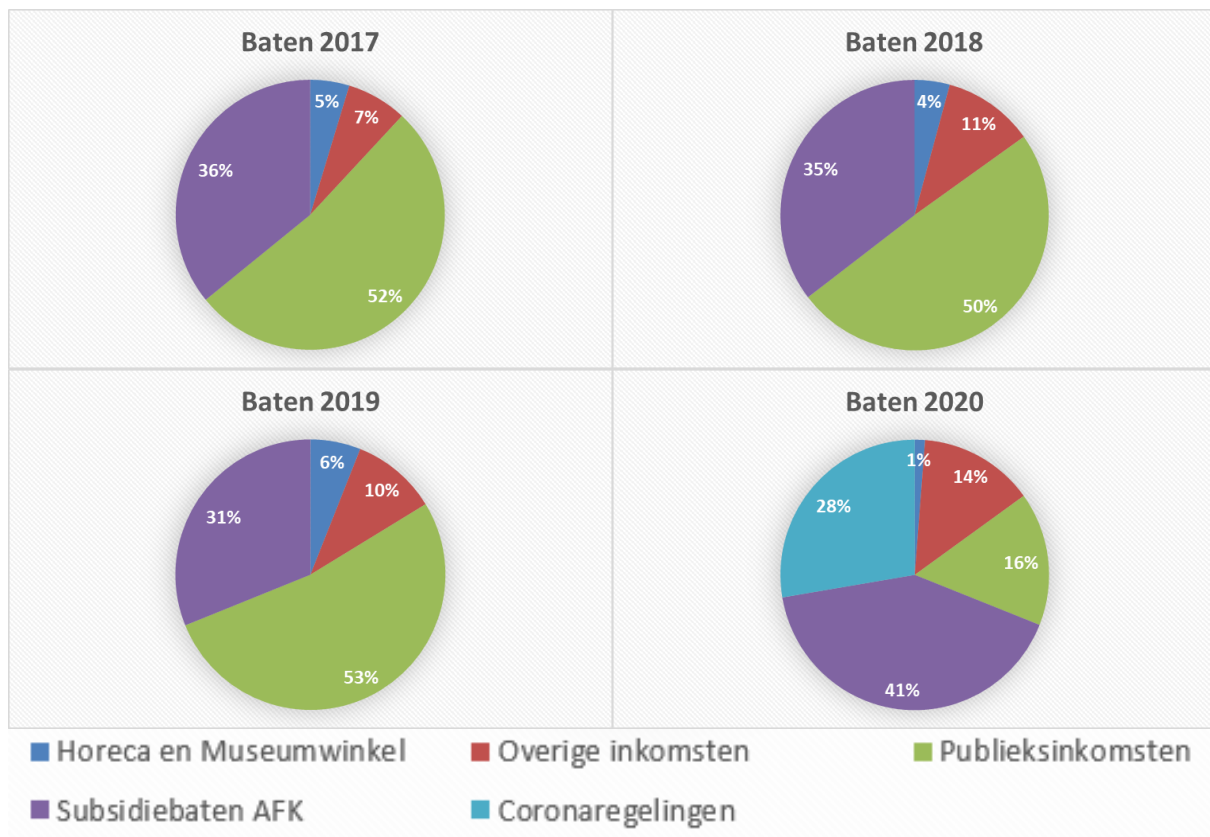
Financiële risico's

De coronacrisis zorgde ervoor dat het gesprek over risico's, met name financiële risico's en de verhouding tussen verdienmodellen, subsidie en andere inkomsten, hoog op de agenda kwam. In 2019 werd gesteld dat de continuïteitsreserve van het museum tenminste 15% van de vaste lasten zou moeten bedragen. Berekend werd dat een bedrag van € 225.000 voldoende was en dat dit bedrag inderdaad aanwezig was om de financiële risico's te dekken. Deze continuïteitsreserve is intact gebleven. De algemene reserve neemt in 2020 af van € 398.500 naar € 159.521 door het verlies van € 238.979. De continuïteitsreserve en algemene reserve zijn voldoende in relatie tot de bijgestelde begroting 2021.

Op de langere termijn zien we een mogelijk risico in de liquiditeit en wordt een lening ter overbrugging naar post-corona tijden overwogen. Belangrijk daarbij is de vraag of een lening kan worden terugbetaald. De economische situatie waarin we verkeren is uitzonderlijk. Het vooruitzicht is dat de toeristische markt zich de komende vier jaar zal herstellen. Het museum heeft nu dusdanig bezuinigd dat bij ongeveer 65.000 bezoekers per jaar een kostendekkende begroting kan worden opgesteld. Dit zou terugbetaling van een eventuele lening mogelijk maken. In 2021 zal worden bekeken of een lening een passende, financiële constructie is.

Ontwikkeling van bronnen van inkomsten

De inkomstenmatrix van het museum is divers: inkomsten uit kaartverkoop, uit winkel, museumcafé, rondleidingen en arrangementen, verhuur, meerjarensubsidie van AFK, projectgelden, donaties en sponsoring. De afgelopen tien jaar was het grootste deel van de inkomsten afkomstig uit kaartverkoop. Daar kwamen sinds 2017 eigen inkomsten uit andere exploitatiedelen bij. Lange tijd werd het als goed cultureel ondernemerschap gezien als een museum of culturele instelling erin slaagde met weinig subsidie de kosten te dekken. Het eigen ondernemerschap werd sterk aangemoedigd. Dat een kracht om kan slaan in een risico, toont de coronacrisis aan. De komende jaren zal gewerkt worden aan risicospreiding op dit gebied.

(*) Coronaregelingen 2020: TVL en NOW.

Sinds decennia beschikken wij over een vaste subsidie van de gemeente Amsterdam. De noemer verschilt soms per periode en ook de plaats waar de subsidie moet worden aangevraagd. De afgelopen periode 2017-2020 werd aangevraagd bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Ook voor de nieuwe periode werd aangevraagd bij het AFK. In de zomer van 2020 dreigde de subsidie geheel te vervallen. De beoordelingscommissie had het ingediende ondernemingsplan positief gewaardeerd voor het subsidiebedrag van de afgelopen periode. Echter omdat het AFK over onvoldoende budget beschikte, belandde onze aanvraag onder de zaaglijn en werd daarom afgewezen. Het wegvallen van de meerjarensubsidie werd eerder benoemd als een risico voor het museum. Iedere vier jaar is er een mate van onzekerheid over de hoogte van het bedrag. Dat de subsidie geheel afgewezen kon worden kwam onverwacht en lag niet in de lijn van de samenwerking met gemeente, stadsdeel en AFK. In 2021 vindt een evaluatie van het toekenningsproces plaats waaraan wij zullen deelnemen. Wij zullen een pleidooi inzetten om Amsterdamse erfgoedinstellingen van meer zekerheid te voorzien. Een gesprek over de vertaling van de erfgoedwet naar een stedelijke variant zou daarbij een ingang kunnen vormen.

11. Meerjaren onderhoud

De zorg voor het bijzondere historische huis met de zolderkerk is een kerntaak van de Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Het rijksmonument is uniek in de wereld en van groot belang voor de geschiedenis van de stad. Het is de enige zolderkerk die ongeschonden bewaard is gebleven. Nergens

kan de situatie uit de zeventiende eeuw zo goed beleefd worden als in dit monument. Behoud voor toekomstige generaties én het historische huismonument opstellen voor publiek vergt een grote inspanning op het gebied van onderhoud en restauratie. Daarom wordt jaarlijks een inspectie uitgevoerd door de monumentenwacht en de interieurwacht, zodat aandachtspunten altijd goed gemonitord worden.

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan (MJOP) van eind 2019 is opgesteld om de totale kosten inzichtelijk te maken voor de twee hoofdgebouwen en een klein monument met kantoorfunctie. In 2020 is onderscheid gemaakt tussen groot onderhoud op (middel)lange termijn en periodieke onderhoudscontracten. Hetgeen betekent dat de dotatie aan de voorziening lager is dan voorgaande jaren en de kosten van onderhoudscontracten zijn opgenomen onder de staat van baten en lasten.

De dotatie bedroeg € 72.836 en er werd een bedrag van € 66.209 onttrokken. Een extra dotatie in de spaarvoorziening was door de coronacrisis niet mogelijk. De huidige voorziening van € 316.485 is voldoende om het ingediende MJOP uit te voeren. Tevens is de dotatie in lijn met het nieuwe MJOP.

Er zijn geen achterstanden in het groot onderhoud.

Uitgevoerd onderhoud en onderzoek aan het monument

- Tijdens de eerste lockdown zijn er zeer intensieve grote schoonmaak- en herstelwerkzaamheden in het historische huis gerealiseerd. Op verschillende plaatsen is stucwerk hersteld, onder andere bij het altaar.
- Historische balkkoppen die opgeslagen waren op de vliering zijn geïnventariseerd, schoongemaakt en naar het collectiecentrum vervoerd.
- Na langdurig onderzoek en het afwegen van vele mogelijkheden zijn de biezen matten uit de kerk verwijderd en vervangen door nieuwe matten die minder slijtgevoelig en veiliger in het gebruik zijn. Deze nieuwe vloerbedekking beschermt de constructie.
- In het historische huis is in samenwerking met Monumentenzorg een onderzoek gestart naar de draagkracht van de galerijen. Uit dat onderzoek kwam geen eenduidige oplossing naar voren; daarom is er samen met Monumentenzorg voor gekozen om twee extra trekstangen te monteren.
- Met Kitty Lameris, deskundige op het gebied van 16de - 19de -eeuwse tegels is onderzoek gestart naar de diversiteit en datering van de wandtegels in de 19de -eeuwse keuken en andere plaatsen in huis.
- De kalkstenen ornamenten afkomstig van een halsgevel zijn onderzocht en in kaart gebracht. Het onderzoek wordt in 2021 vervolgd.

12. Vooruitblik op 2021

In december begon de derde lockdown die eind april 2021 nog altijd voortduurt. Het wachten is op het moment dat musea de deuren weer mogen openen voor publiek. Bezoekers uit het buitenland zullen deze zomer nog slechts beperkt naar Amsterdam komen is de verwachting. Het zal opnieuw een onzeker jaar worden met te weinig bezoekers om het museum kostendekkend te kunnen exploiteren. Maar we gaan vol goede moed door met ons werk. Want de terugblik op de beleidsperiode 2017-2020 heeft ons doen beseffen dat de twee toevoegingen ter actualisatie van het beleid in de mission statement veel opgeleverd hebben. De educatieve programma's en ook het nieuwe onderzoek waar we in 2020 mee gestart zijn hebben de huiskerk verbonden aan de religieus diverse samenleving. Samenwerkingen met

kunstenaars hebben bijgedragen om tot inzichten te komen of uiting te geven aan identiteit en tolerantie. En we zijn nog maar net begonnen in deze richting en zullen daar de komende jaren verder aan bouwen.

Eind 2020 werden we lid van het Netwerk Religieus Erfgoed in Nederland een initiatief van de Rijksuniversiteit in Groningen. Voor dit netwerk organiseren wij in augustus samen met de Vrije Universiteit en de Reinwardt Academie een Summerschool waarin de eerste onderzoeken uitgevoerd in het programma Religieus Erfgoed op de Kaart onderwerp van debatten en colleges zullen zijn.

Zo begint de nieuwe beleidsperiode voor ons team met kansen en plannen om verder te gaan en door te ontwikkelen. De geformuleerde ambities in het ondernemingsplan 2021-2025 bieden veel inspiratie. Door de coronacrisis zijn deze soms zelfs extra relevant geworden. Een van de ambities waarop we willen inzetten is de publiekssamenstelling. De afgelopen jaren kwam 65% van onze bezoekers uit het buitenland, 30% uit Nederland en 5% uit Amsterdam. Het ontvangen van grotere aantallen bezoekers was een doelstelling bij de uitbreiding van het museum en daarin zijn we geslaagd. In het nieuwe ondernemingsplan kiezen we meer voor een nationale basis. Het unieke historische huis met de zolderkerk vertelt een verhaal dat relevant is voor iedere Nederlander ongeacht geloofsovertuiging. Er valt nog een wereld te winnen voor ons. De nieuw geformuleerde kernwaarde *vrijheid van geweten* zal een verbreding opleveren ten aanzien van de waarde *tolerantie*, een woord dat veel gespreksstof maar ook discussie opleverde.

In alle genoemde samenwerkingsverbanden hopen we een nieuw publiek te ontmoeten en vestigen we de aandacht op de religieus diverse stad. We gaan het gesprek aan vanuit een cultuur historisch perspectief. Want verschillen in religieuze overtuiging en herkomst horen bij Amsterdam.

13. Begroting 2021 (voor uitbraak COVID-19)

Staat van baten en lasten	Begroting 2021
Publieksinkomsten (entreegelden)	960 000
Subsidie AFK	691 000
Overige inkomsten	144 300
Totaal overige inkomsten	1 795 300
Personeelskosten	1 195 549
Huisvestingskosten	284 500
Algemene kosten	138 200
Collectiekosten	71 327
Marketing	37 000
Educatie, tentoonstellingen, activiteiten	57 500
Onvoorzien	7 224
Totaal lasten	1 791 300
Resultaat	4 000

Amsterdam, 6 mei 2021
Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder

Mw. drs. B.S.H.H. Büchner, directeur-bestuurder
(origineel exemplaar is getekend)

Verslag van de Raad van Toezicht

Sinds 2018 is Museum Ons' Lieve Heer op Solder van een bestuur overgegaan naar een Raad van Toezicht en een directeur bestuurder. In 2019 zijn nieuwe leden geworven voor de Raad van Toezicht. De Code Culturele Diversiteit is gehanteerd bij de samenstelling van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht is actief betrokken bij de bewaking van de Governance Code Cultuur. Nevenfuncties worden ieder jaar besproken en in kaart gebracht om belangenversterving te voorkomen. Het rooster van aftreden maakt deel uit van de vergaderagenda.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2020 op 16 maart, 18 juni, 23 september, 28 oktober en 15 december. De Raad van Toezicht nam ook in 2020 tijd voor een apart overleg voor zelfevaluatie. De voorzitter en de bestuurder overleggen maandelijks over de lopende zaken. In 2020 is diverse keren een extra update door de bestuurder opgesteld om de Raad van Toezicht te informeren over de situatie rondom de financiële situatie van het museum en met betrekking tot de reorganisatie.

Begin 2020 besprak de Raad van Toezicht het ondernemingsplan voor de nieuwe beleidsperiode 2021-2025 met de daaraan gekoppelde meerjarenbegroting. Samen vormden zij het uitgangspunt voor de aanvraag van de meer-jarensubsidie bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Over dit ondernemingsplan werd in voorgaande jaren nagedacht zodat de toekomstvisie breed gedragen werd. De ambitie luidde om in de nieuwe beleidsperiode bedrijfsmatig in te zetten op nieuwe publieksgroepen, groei, investering in menskracht en professionalisering.

Onverwacht, maar een uitermate belangrijk onderwerp van gesprek voor de toezichthouders vormde vanzelfsprekend de coronacrisis. Gesteld kan worden dat dit voor iedereen een grote zorg was, met name omdat aan het begin van de crisis niet duidelijk was hoe de rest van het jaar zou verlopen. Ook was het toen nog niet duidelijk welke maatregelen de overheid zou inzetten om de museale sector te ondersteunen. De financiële zorgen bleven het hele jaar door bestaan.

De raad heeft de bestuurder ondersteund in de moeilijke beslissing een reorganisatie in te zetten om langdurig te besparen op personele kosten. De opdracht luidde ook om de doelstellingen uit het ondernemingsplan uitvoerbaar te houden. De juridische begeleiding was in professionele handen bij Palthe Oberman.

In de zomer zorgde de afwijzing van de subsidieverlening door het AFK voor een verdieping van de crisis. De directie gaf direct aan zonder subsidie de deuren van het museum in 2021 te moeten sluiten. In een crisioverleg werd een taskforce samengesteld bestaand uit voorzitter Eric Holterhues, Max Meijer en bestuurder Birgit Büchner. Deze taskforce heeft zich ingespannen om noodscenario's uit te denken en een tijdspad waarbinnen deze noodscenario's ontwikkeld en eventueel uitgevoerd moesten worden. Iedereen was verheugd en opgelucht dat voor de komende beleidsperiode de subsidie toch is veiliggesteld. In het najaar vond een inhoudelijke brainstorm plaats waarin de Raad van Toezicht meedacht over de toekomst en eventuele aanpassingen in de strategie.

De Raad van Toezicht vindt het belangrijk dat alle opties open blijven en dat de bestuurder en de organisatie de tekorten zo snel en zo goed mogelijk oplossen. Nieuwe vormen van inkomsten, bijvoorbeeld met digitale producten, moeten worden onderzocht. Nagedacht wordt over een extern adviestraject om mogelijk tot nieuwe ideeën en inzichten te komen.

De Raad van Toezicht was onder de indruk van de grote hoeveelheid activiteiten die desondanks in 2020 ontplooid zijn, waaronder de indrukwekkende tentoonstelling die door jongeren werd gemaakt: *See me, Hear me, Meet me*. Ook de samenwerking eind 2020 met het Rijksmuseum was een hoogtepunt.

Amsterdam, 6 mei 2021
Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder

Dhr. drs. F.J.W. Holterhues

Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder

te Amsterdam

Financieel jaarverslag 2020

Jaarrekening 2020

Balans per 31 december 2020 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2020	31 december 2019
	€	€
Materiele vaste activa		
Oudezijds Vbw 40, Oude Huis	1	1
Heintje Hoeksteeg 26	1	1
Oudezijds Vbw 38, Nieuwe Huis	1	1
Heintje Hoeksteeg 23, depot	1	1
Inventaris	25.243	24.278
	<hr/>	<hr/>
	25.247	24.282
	<hr/>	<hr/>
Voorraden	86.813	87.400
Vorderingen en overlopende activa		
Te vorderen bedragen	93.154	76.753
Omzetbelasting	10.555	
Vooruitbetaalde bedragen	41.752	29.523
	<hr/>	<hr/>
	145.462	106.276
	<hr/>	<hr/>
Liquide middelen		
Spaarrekening	660.700	660.661
Betaalrekeningen	205.237	343.946
Overige liquide middelen	4.513	58.790
	<hr/>	<hr/>
	870.451	1.063.398
	<hr/>	<hr/>
	1.127.972	1.281.356
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

PASSIVA	31 december 2020	31 december 2019
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	159.521	398.500
Bestemmingsreserve Continuïteit	225.000	225.000
Bestemmingsreserve Kunstaankopen	25.000	25.000
Bestemmingsreserve VOT	0	7.500
	<hr/>	<hr/>
Vermogen	409.521	656.000
	<hr/>	<hr/>
Voorziening groot onderhoud	316.485	309.858
	<hr/>	<hr/>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	25.828	113.141
Omzetbelasting	0	1.236
Loonbelasting	61.564	41.576
Te betalen posten	57.591	27.110
Te betalen personeelskosten	43.734	67.363
Vooruit ontvangen bedragen	213.251	65.072
	<hr/>	<hr/>
	401.966	315.498
	<hr/>	<hr/>
	1.127.972	1.281.356
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Staat van baten en lasten 2020

	Begroting 2020	Begroting Corona 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
	€	€	€	€
BATEN				
Inkomsten	1.191.692	464.489	539.623	1.169.367
Subsidies	599.332	604.727	604.727	599.333
Totaal baten	1.791.024	1.069.216	1.144.350	1.768.700
LASTEN				
Personeelskosten	1.165.710	869.603	831.464	1.131.473
Afschrijvingen	9.558	7.146	7.200	6.706
Huisvestingskosten	322.000	235.988	235.234	310.428
Marketing	37.000	19.183	24.277	21.673
Algemene kosten	58.500	84.680	120.891	107.182
Collectiekosten	99.400	58.970	81.461	17.205
Educatie en activiteiten	87.632	48.355	79.479	119.310
Onvoorzien	7.224	5.000	0	0
Som der bedrijfskosten	1.787.024 -	1.328.925 -	1.380.006 -	1.713.977
Bedrijfsresultaat	4.000	259.709 -	235.656 -	54.723
Financiële baten en lasten	0	3.732 -	3.323 -	3.249
Resultaat	4.000	263.441 -	238.979 -	51.474
Resultaatbestemming				
Mutatie bestemmingsreserve	0	0	0	32.500
Mutatie algemene reserve	0	0	238.979 -	18.974
Resultaat	0	0	238.979 -	51.474

Geconsolideerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder is voor onbepaalde tijd opgericht bij notariële akte per 1 juni 1887. De statuten zijn op 14 juni 2018 gewijzigd bij notariële akte. De Stichting KvK-nummer: 41197718 is een organisatie zonder winstoogmerk en is statutair en feitelijk gevestigd in Amsterdam.

De doelstelling van de Stichting is volgens artikel 3 van de op 14 juni 2018 gewijzigde statuten:

1. De stichting heeft ten doel het verzamelen, bewaren en tentoonstellen van zaken, welke betrekking hebben op het leven van Katholiek Amsterdam in het verleden, in het bijzonder het instand (doen) houden van het historische pand aan de Oudezijds Voorburgwal 40 en Heintje Hoeksteeg 26 en 28 te Amsterdam en van de daarin aanwezige schuilkerk; voorts het aldaar organiseren van uitvoeringen en tentoonstellingen, welke passen in het kader van het museum; het bestuur is bevoegd ook andere zaken van religieuze kunst uit het verleden voor de stichting te verkrijgen en het bestuderen van een en ander te bevorderen.
3. Zolang de stichting bestaat, zal zij ervoor zorg dragen dat voornoemd pand zoveel mogelijk onveranderd en ongeschonden bewaard blijft als een gedenkteken van de katholieke historie van Amsterdam.
4. De bestuursleden van de stichting vormen het bestuur van de te Amsterdam gevestigde stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder, voornoemd. De leden van de raad vormen tevens de raad van de te Amsterdam gevestigde, stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder, voornoemd.

Mission Statement van het Museum Ons' Lieve Heer op Solder:

- het levend houden van het cultureel en religieus erfgoed van katholiek Amsterdam vanaf de 17de eeuw door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 38 en 40 / Heintje Hoeksteeg 28 en met name de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid, en
- een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de universele waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen.

Het Museum Ons' Lieve Heer op Solder wil dit bereiken door:

- het optimaal toegankelijk maken en houden (fysiek en inhoudelijk) van het gebouw met de daarin aanwezige zolderkerk;
- het bewaren, presenteren en verzamelen van relevante kunstvoorwerpen, rituelen, verhalen en gebruiken;
- het onderhouden en zoeken van de dialoog met de katholieke wereld, het algemene publiek, educatieve instellingen en de buurt om hen actief te betrekken bij het museum en zijn missie;
- het organiseren van tentoonstellingen en andere activiteiten, en
- het doen van wetenschappelijk onderzoek.

Algemene grondslagen voor het opstellen van het financieel verslag

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Subsidie Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK)

De subsidie van het AFK over het boekjaar 2020 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Materiële Vaste Activa

Panden

De museum panden Oudezijds Voorburgwal 40, Oudezijds Voorburgwal 38, Heintje Hoeksteeg 23 en Heintje Hoeksteeg 26 te Amsterdam zijn eigendom van de Stichting Ons' Lieve Heer op Solder. De panden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. Ultimo 2015 zijn alle panden volledig afgeschreven en bedraagt de boekwaarde € 1,- voor ieder pand. Voor het groot onderhoud wordt een voorziening gevormd in lijn met het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Inventaris en kunstverzameling

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage van de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. De kunstvoorwerpen worden op nihil gewaardeerd.

Overige activa en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn nagenoeg gelijk aan de nominale waarde bij een lage rentestand en korte looptijd. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan ter vrije beschikking tenzij anders toegelicht. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Bestemmingsreserves

Een deel van het eigen vermogen is als bestemmingsreserve afgezonderd en is daarmee niet vrij besteedbaar. De bestemmingsreserve kunstaankopen wordt aangehouden voor de aankoop van werken van Eran Shakine. De bestemmingsreserve COVID-19 wordt aangehouden voor de dekking van kosten gedurende de coronacrisis in 2021.

Voorziening Groot Onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren volgens het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hierbij wordt rekening gehouden met de indexatie van verwachte kosten.

De voorziening wordt conform de regelgeving opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte kosten. De verdisconteringsvoet voor 2020 bedraagt 1% en is gelijk aan het interestpercentage dat het museum betaalt bij het aantrekken van vreemd vermogen. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Verantwoording van baten en lasten in de Staat van Baten en Lasten vindt in beginsel plaats op het tijdstip waarop zij betrekking hebben. Het exploitatiesaldo wordt bepaald als het verschil tussen de baten, toe te rekenen aan de desbetreffende periode, en lasten, op grond van historische kostprijzen, tenzij anders is vermeld. Verliezen worden verantwoord zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten

De inkomsten uit exploitatie betreffen de entreegelden, verhuur ruimten, exploitatie onroerend goed en overige inkomsten onder aftrek van over de inkomsten geheven belastingen.

De subsidies hebben betrekking op de jaarlijkse exploitatiesubsidie van de Gemeente Amsterdam, alsmede overige incidentele subsidies. Subsidies met betrekking tot tentoonstellingen worden opgenomen onder de projectsubsidies en overige inkomsten.

Lasten

De kosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben ongeacht of zij tot uitgaven in dat verslagjaar hebben geleid.

Pensioen

Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en betaalt Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder een verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij Zwitserleven, handelsnaam van SRLEV N.V., statutair gevestigd in Nederland te Alkmaar. Het ouderdomspensioen is een beleggingsverzekering op basis van het jaarlijks pensioengevend salaris. De werknemer betaalt een eigen bijdrage, per maand in te houden op het brutoloon. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premies.

Toelichting op de geconsolideerde balans 2020

Activa

	31-dec-20	31-dec-19
Materiële vaste activa		
Pand		
Oudezijds Vbw 40, Oude Huis	1	1
Heintje Hoeksteeg 26	1	1
Oudezijds Vbw 38, Nieuwe Huis	1	1
Heintje Hoeksteeg 23, depot	1	1
	<u>4</u>	<u>4</u>
	4	4

Alle panden in 2019 zijn ultimo 2015 afgeschreven en op € 1 per pand gewaardeerd. Volgens de WOZ beschikking bedraagt de waarde van de museumpanden per 01-01-2020 circa € 1.777.000.

	Balans 01.01.20	Aankopen	Verkopen	Afschrijving cumulatief	Afschrijving 2020	Balans 31.12.20
Gebouwen	4	0	0	0	0	4
Inventaris	16.142	7.404	0	27.531	2.287	21.259
Automatisering	8.136	761	0	14.842	4.913	3.984
	<u>24.282</u>	<u>8.165</u>	<u>0</u>	<u>42.373</u>	<u>7.200</u>	<u>25.247</u>
	24.282	8.165	0	42.373	7.200	25.247

De aangeschafte inventaris wordt sinds 2018 geactiveerd. De inventaris wordt in 10 jaar afgeschreven. De automatiseringskosten in 3 jaar.

Vorraden

Inkoopwaarde winkelvoorraad	81.600	81.767
MJK	5.213	5.633
	<u>86.813</u>	<u>87.400</u>
	86.813	87.400

De totale voorraadwaarde is nagenoeg gelijk aan 2019. Er is geen voorziening incurante voorraad opgenomen, omdat de voorraaditems tijdloos zijn.

	31-dec-20	31-dec-19
Te vorderen bedragen		
Debiteuren	7.703	14.740
MJK	10.527	38.605
Amsterdam Marketing	0	16.708
Uitgaven Programmalab	0	6.700
Online tickets	1.465	0
Energieteruggave	0	0
Bijdrage Nieuw Leven	0	0
TVL 2.0 + 3.0	17.189	0
NOW 1.0+2.0+3.0	<u>56.270</u>	<u>0</u>
	93.154	76.753
Omzetbelasting	10.555	0

De samenstelling van het saldo te vorderen bedragen is veranderd ten opzichte van 2019. Dit komt door de coronacrisis. Er is bezuinigd en er werden minder facturen gestuurd, waardoor het debiteurensaldo lager is. MJK denkt mee met de financiële situatie van de musea en heeft versneld voorschotten en bedragen uitgekeerd. In de loop van 2020 zijn onze BTW-aangiften veranderd van te betalen naar te vorderen, doordat we minder bezoekers en facturen hebben. De NOW- alsmede de TVL-beschikking die nog niet volledig zijn uitgekeerd, behoren in 2020 tot het saldo van de te vorderen bedragen.

	31-dec-20	31-dec-19
Vooruitbetaalde posten		
Opstalverzekering	16.887	14.236
Kostbaarhedenverzekering	2.214	2.187
Pensioenpremie	9.415	5.779
Overig	<u>13.236</u>	<u>7.321</u>
	41.752	29.523
Liquide middelen		
Spaarrekening	660.700	660.661
Kas	4.513	4.929
Bestuursrekening	149.680	339.017
Vriendenrekening	<u>55.557</u>	<u>58.790</u>
	870.451	1.063.397

De liquide middelen zijn met € 193.339 afgenomen ten opzichte van 2019. Er is met name een grote afname op de bestuursrekening zichtbaar. De inkomsten van het museum zijn grotendeels weggefallen door sluiting van het museum gedurende vier maanden en de beperkte openstelling als gevolg van corona.

Passiva

	31-dec-20	31-dec-19
Algemene reserve		
Saldo begin boekjaar	398.500	604.526
Af: Dotatie bestemmingsreserve	0	225.000
Resultaat volgens resultaatbestemming	<u>-238.979</u>	<u>18.974</u>
Stand per 31 december	159.521	398.500
Bestemmingsreserve continuïteit		
Saldo begin boekjaar	225.000	0
Bij: Toevoeging vanuit algemene reserve	<u>0</u>	<u>225.000</u>
Stand per 31 december	225.000	225.000
Bestemmingsreserve kunstaankopen		
Saldo begin boekjaar	25.000	0
Bij: Toevoeging vanuit resultaatsbestemming	0	25.000
Af: vrijval bestemmingsreserve	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	25.000	25.000
Bestemmingsreserve VoT		
Saldo begin boekjaar	7.500	0
Bij: Toevoeging vanuit algemene reserve	0	7.500
Af: vrijval bestemmingsreserve	<u>7.500</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	0	7.500

Naar aanleiding van het negatieve resultaat is er in 2020 ingeteerd op de algemene reserve. De omvang van de continuïteitsreserve is volledig intact gebleven en is ruim te noemen. Het bedrag is gebaseerd op 15% van de jaarlijkse vaste lasten van voor de coronacrisis (ad € 1,5 miljoen).

	31-dec-20	31-dec-19
Voorziening groot onderhoud		
Stand per 1 januari	309.858	249.447
Bij: dotatie	72.836	146.500
Af: onttrekkingen	66.209	86.089
	<u>316.485</u>	<u>309.858</u>

Het groot onderhoud is beschreven in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en de financiering daarvan is geborgd door jaarlijkse dotaties aan de voorziening groot onderhoud. Door per saldo een dotatie van € 6.627 in 2020 bedraagt de stand van de voorziening op 31 december 2020 € 316.485. In het bestuursverslag is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

	31-dec-20	31-dec-19
Kortlopende schulden		
Crediteuren	25.828	113.141
 Omzetbelasting		
Terug te storten foutieve ontvangst	0	9.226
Betaling december 2019	0	1.094
Suppletie 2019	0	-9.084
	<u>0</u>	<u>1.236</u>
 Loonbelasting	61.564	41.576
 Te betalen posten		
Inhuur personeel	9.998	10.708
Accountant	12.985	4.500
Overige	34.607	11.902
	<u>57.591</u>	<u>27.110</u>

	31-dec-20	31-dec-19
Te betalen personeelskosten		
Salarissen	551	2.663
Vakantiegeld	29.292	32.984
Vakantiedagen	<u>13.891</u>	<u>31.716</u>
	43.734	67.363
 Vooruit ontvangen bedragen		
KSBW	0	5.000
Juliana zusters tbv educatie	0	9.187
SOS Jongerenconferentie	15.000	30.000
Mode in Huis	3.000	0
Vergezicht	0	20.885
St. AFK Cultuurcoach	44.000	0
Mondriaanfonds	100.000	0
Gemeente Amsterdam	<u>51.251</u>	<u>0</u>
	213.251	65.072

Crediteurensaldo is lager dan 2020. Er wordt minder uitgegeven en de betalingen zijn op orde (correct en tijdig). Te betalen personeelskosten zijn lager, omdat personeel uit dienst is gegaan. Vooruit ontvangen bedragen voor subsidies is hoger, omdat de Kunstenplansubsidie 2021-2025 in werking is getreden, waarbij het bedrag voor januari 2021 al in december is overgemaakt. Tevens heeft het Mondriaanfonds in december € 100.000 overgemaakt in het kader van de Compensatieregeling Coronacrisis Musea.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Per 1 januari 2017 is een huurverplichting aangegaan voor de periode van 5 jaar tot en met 31 december 2022 met de Stichting Amsterdam Museum voor het depot, gelegen aan de Back-Upstraat 4, 1033 NX te Amsterdam. De totale, jaarlijkse huurprijs bedraagt € 15.000.

Per 1 april 2020 is een huurverplichting aangegaan voor de periode van 2 jaar tot en met 31 maart 2022 met Guide ID voor podcatchers. De totale, jaarlijkse huurprijs bedraagt € 9.288.

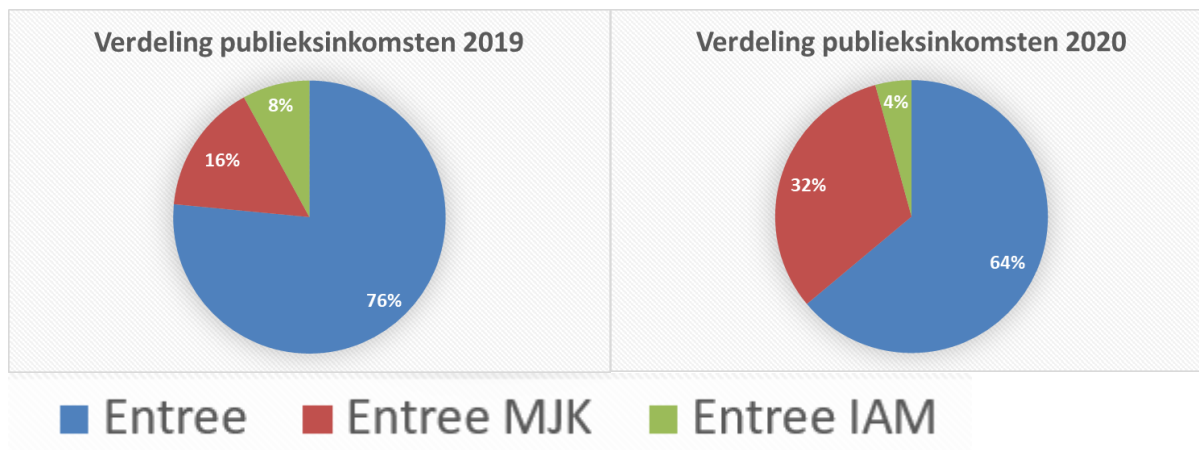
Per 1 oktober 2020 is een huurverplichting aangegaan voor de periode van 6 jaar tot en met 30 september 2026 met De Lage Landen Lease (DLL) voorheen PCI Nederland voor een printer/scanner. De totale, jaarlijkse huurprijs bedraagt € 1.135.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2020

Baten

	Begroting 2020	Begroting Corona 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
	€	€	€	€
Publieksinkomsten				
Entree	684.755	173.498	149.447	732.329
Entree MJK	146.315	81.000	74.312	148.490
Entree IAM	75.680	8.995	10.009	76.387
Publieksinkomsten (entreegelden)	906.750	263.493	233.768	957.206
Overige inkomsten				
Giften, donaties en legaten	5.000	7.500	17.084	5.080
Opbrengsten bijeenkomsten	0	0	0	9.535
Netto inkomsten horeca	62.000	10.330	8.353	68.648
Netto inkomsten museumwinkel	40.000	7.771	9.695	36.045
Contributies van Vrienden	6.000	9.000	21.956	6.297
Opbrengst rondleidingen	19.500	5.500	7.442	24.617
Projectsubsidies en overige inkomsten	94.792	102.445	112.232	61.939
Opbrengst educatie VOT	3.650	100	68	0
Uitkering RVO	0	54.000	85.326	0
Uitkering UWV 2018	46.000	0	37.993	0
Verhuur ruimten	8.000	4.350	3.225	0
Overige opbrengsten	0	0	2.482	0
	284.942	200.996	305.855	212.161
Subsidie AFK	599.332	604.727	604.727	599.333
Totaal inkomsten	1.791.024	1.069.216	1.144.350	1.768.700

Alle publiek gerelateerde inkomsten, zoals horeca, winkel, rondleidingen en verhuur worden door de corona crisis geraakt. Factoren zoals het eenvoudiger maken (online) te doneren alsmede het benaderen van de vrienden van het museum tijdens de crisis van de zomer 2020, hebben ertoe geleid dat het museum ongeveer 3 keer zoveel giften en donaties heeft ontvangen vergeleken met de begroting en 2019.

De realisatie van de publieksinkomsten is ruim 70% lager dan begroot. De coronacrisis heeft als vanzelfsprekend gevolg voor het aantal bezoekers. Echter, naast minder bezoekers, vindt er ook een verschuiving plaats van volbetalende bezoekers naar bezoekers met een Museumkaart. Het merendeel van de bezoekers in coronatijd is Nederlands.

De diverse, beschikbare coronaregelingen zoals de TVL (opgenomen als bate) en NOW (opgenomen onder personeelskosten) hebben ervoor gezorgd dat het negatief resultaat niet verder is opgelopen.

	Begroting 2020	Begroting Corona 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
€	€	€	€	€
Personeelskosten				
Salarissen en sociale lasten	1.040.307	904.250	988.600	976.108
Pensioenlasten	60.000	65.500	59.973	52.906
Inhuur personeel (MID presentatie)	15.000	855	11.350	50.756
Inhuur rondleiders	20.000	5.201	13.541	18.298
Opleiding, training en ontwikkeling	10.403	3.705	2.777	4.928
Transitievergoeding	0	52.000	72.671	0
Overige kosten	20.000	14.108	14.939	28.477
	1.165.710	1.045.619	1.163.851	1.131.473
Af: uitkeringen UWV	0	168.036	319.767	0
Af: uitkeringen ziekteverzuimverzekering	0	7.980	12.620	0
	1.165.710	869.603	831.464	1.131.473

De totale personeelslasten zijn € 334.246 lager dan begroot en € 300.009 lager dan gerealiseerd in 2019. De reorganisatie heeft er toe geleid dat 5 medewerkers het museum gedurende het 4^e kwartaal van 2020 hebben verlaten. De hiermee samenhangende transitievergoedingen waren aanzienlijk omdat het ging om vaste dienstverbanden.

Een deel van de loonkosten wordt gedekt uit projectsubsidies voor bijvoorbeeld voor het programma Voices of Tolerance. Het museum streeft ernaar medewerkers zo efficiënt mogelijk in te zetten. Daarnaast zal het vrijwilligersbeleid in 2021 worden doorontwikkeld naar modernere tijden.

Conform de vrijstelling van BW 2:383 en RJ 640.413 is de bezoldiging bestuurder achterwege gelaten omdat de opgave herleid kan worden tot één enkele natuurlijke persoon.

Bij Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder zijn in 2020 gemiddeld 16,3 FTE werkzaam (2019: 17,8 FTE). De reorganisatie is nog niet meteen zichtbaar omdat dienstverbanden een lange opzegtermijn kenden en deze daardoor eind 2020 eindigden.

	Begroting 2020	Begroting Corona 2020	Realisatie 2020	Realisatie 2019
€	€	€	€	€
Afschrijvingen	9.558	7.146	7.200	6.706

Er wordt lineaire afschrijving toegepast. Inventaris wordt in 10 jaar afgeschreven (bureaustoelen in 5 jaar) en ICT-investeringen worden in 3 jaar afgeschreven.

	Begroting	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2020	Corona 2020	2020	2019
	€	€	€	€
Huisvestingskosten				
Dotatie groot onderhoud	146.500	107.500	72.836	146.500
Onderhoudscontracten	0	0	39.789	0
Klein onderhoud	10.000	9.140	9.491	4.648
Schoonmaak	60.000	35.375	28.360	60.722
Energie en water	26.000	28.893	28.929	29.138
Belastingen	10.000	9.300	8.292	9.766
Verzekeringen	30.000	22.600	23.554	19.946
Beveiliging	30.000	17.100	19.230	32.356
Heintje Hoeksteeg	2.500	2.500	2.208	2.283
Overige kosten	7.000	3.580	2.545	5.069
	<u>322.000</u>	<u>235.988</u>	<u>235.234</u>	<u>310.428</u>

In 2020 is onderscheid gemaakt tussen periodieke onderhoudscontracten en het nieuwe meerjaren-onderhoudsplan dat in werking is getreden. Zoals uit de toelichting bij het meerjaren onderhoud blijkt, is zowel de dotatie als de stand van de voorziening voldoende om het groot onderhoud op (middel)lange termijn uit te voeren.

De schoonmaakkosten zijn met meer dan 50% gedaald ten opzichte van de begroting en 2019. Door nieuwe prijsafspraken en de medewerking van het schoonmaakbedrijf om tijdens de lockdown niet te factureren is deze kostenpost toekomstbestendig vastgelegd. De verzekeringskosten zijn uitgesplitst. Het deel dat geen betrekking heeft op het gebouw (zoals de Kunst & Antiek verzekering) wordt gepresenteerd onder de algemene kosten.

	Begroting	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2020	Corona 2020	2020	2019
	€	€	€	€
Marketing				
Drukwerk, publiciteit, folders	9.500	7.618	7.402	8.090
Advertenties, reclame	5.000	1.650	4.457	2.701
Beeldmateriaal, fotokosten	1.500	1.505	1.530	2.081
Overige publiciteitskosten	<u>21.000</u>	<u>8.410</u>	<u>10.888</u>	<u>8.801</u>
	<u>37.000</u>	<u>19.183</u>	<u>24.277</u>	<u>21.673</u>

De marketingkosten zijn lager dan begroot, maar op onderdelen hoger dan de corona-begroting. Met het vizier op de toekomst (o.a. jeugd) en een betere zichtbaarheid is geïnvesteerd in online reclame. Daartoe is een samenwerking aangegaan met 'Kidsproof'; een website met leuke uitjes voor kinderen (€ 2.323).

Daarnaast zijn er publiciteitskosten gemaakt voor het project Mode in Huis (€ 2.525), hier stonden echter ook projectgelden tegenover.

	Begroting	Begroting Corona	Realisatie	Realisatie
	2020	2020	2020	2019
	€	€	€	€
Algemene kosten				
Porto, telefoon en ICT	16.000	24.350	32.729	23.084
Ontvlechten ICT	0	0	0	14.380
Administratiekantoor	16.000	16.000	17.066	18.625
Accountant	16.000	13.000	18.598	13.273
Administratieve dienstverlening derden	0	6.445	9.353	0
Advieskosten	0	14.850	18.596	4.194
Vergader/bestuurkosten	0	0	0	279
Representatie	0	0	986	5.135
Kantoorbenodigdheden, drukwerk	4.000	7.798	7.688	2.951
Kantoorinventaris en PC's	5.000	2.237	2.887	3.433
Contributies	0	0	4.321	4.236
Verzekeringen	0	0	4.041	12.653
Abonnementen	0	0	710	1.824
Reis verblijfkosten	0	0	710	2.209
Commissie wederverkopers	0	0	631	0
Overige kosten	1.500	0	2.578	906
	<u>58.500</u>	<u>84.680</u>	<u>120.891</u>	<u>107.182</u>

De ICT-kosten zijn hoger uitgevallen ten opzichte van 2019. Oorzaken: inrichting van de website (€ 2.200), inrichtingskosten kassasysteem door ontvlechting (€ 1.600) en de afkoop van het contract bij RCCS waarde transport (€ 2.750). Deze afkoop was noodzakelijk met het oog op de toekomst (minder tot geen contant geld). Verzekeringen zijn gesplitst. Het overige is te vinden bij verzekeringskosten gebouw.

	Begroting	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2020	Corona	2020	2019
	€	€	€	€
Collectiekosten				
Vervoerskosten collectie	2.000	3.530	5.174	621
Restauratiekosten	55.400	30.490	38.490	772
Verwervingskosten	0	4.950	14.953	0
Huur depotruimte	15.000	15.000	15.000	0
Overige collectiekosten	27.000	5.000	7.845	15.812
	99.400	58.970	81.461	17.205

Door de coronacrisis is de begroting zoveel als mogelijk naar beneden bijgesteld. De restauratie van het werk van Adriaan van der Velde was al ingezet en heeft deels tot een besparing kunnen leiden.

Voor het eerst in lange tijd heeft het museum collectiestukken aangeschaft. De hiermee samenhangende verwervingskosten zijn besteed aan 'Searching for Love', 'Here I am', 'See me, Hear me, Meet me' en de 'Altaarsteen uit de Basiliek van de Heilige Sint Nicolaas te Amsterdam'.

	Begroting	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2020	Corona	2020	2019
	€	€	€	€
Educatie, tentoonstellingen en activiteiten				
Educatie en scholenaanbod	7.500	5.000	9.215	4.782
Audiotour	40.000	13.875	13.856	41.966
Tentoonstellingen	0	0	15.182	38.124
Museumn8	0	0	0	1.353
Kosten concerten, missen en evenementen	0	0	0	8.505
Voices of Tolerance	22.500	16.380	21.017	14.492
Community Voices	17.632	13.100	20.031	9.862
Overige activiteiten	0	0	178	226
	87.632	48.355	79.479	119.310

Het budget voor educatie, tentoonstellingen en activiteiten wordt op een aantal punten overschreden. Hier staan ook inkomsten uit projectgelden tegenover zoals bij Voices of Tolerance. Het contract voor de audiotour (Guide ID) is heronderhandeld. Dit heeft een aanzienlijke besparing opgeleverd.

De tentoonstellingskosten (€ 15.182) bestaan uit kosten vanuit de afdeling Collectie voor projecten zoals 'Mode in Huis' en 'Het Maria Altaar' en uit kosten vanuit de afdeling Educatie zoals 'See me, Hear me, Meet me' en het 'Scholenprogramma'. Voor beide afdelingen geldt dat de kosten deels worden gedekt door projectsubsidies. Voor het jaar 2020 kan worden gesteld dat 2/3 van deze kosten voor Collectie is en 1/3 voor Educatie.

	Begroting	Begroting	Realisatie	Realisatie
	2020	Corona 2020	2020	2019
	€	€	€	€
Onvoorzien	7.224	5.000	0	0
Financiële baten en lasten				
Rentelasten en soortgelijke kosten	0	3.732	3.370	3.314
Af: opbrengst van banktegoeden	0	0	47	- 65
	0	3.732	3.323	3.249

Amsterdam, 6 mei 2021
Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder

Mw. drs. B.S.H.H. Büchner, directeur-bestuurder
(origineel exemplaar is getekend)

Prestatieverantwoording 2020

Cijfers Voices of Tolerance VO-MBO	2017	2018*	2019*	2020*	Totaal 2017-2020
Voices of Tolerance VMBO - klassikaal deel					
Aantal scholen	7	9	10	8	34
Aantal leerlingen*	337	346	485	315	1.483
Aantal contacturen p/leerling	2,5	2,5	4	4	8
Voices of Tolerance - verdiepingsdeel/eindevent					
Aantal leerlingen	50	50	50	25	175
Aantal contacturen p/leerling gemiddeld	5	5	5	20	35
Voices of Tolerance - community					
Aantal deelnemers			15	20	35
Aantal contacturen p/deelnemer gemiddeld			40	80	120
Voices of Tolerance - VMBO onderbouw binnenschools					
Aantal scholen				3	3
Aantal leerlingen				124	124
Aantal contacturen p/leerling gemiddeld				16	16
Voices of Tolerance - workshops losse workshops					
Aantal scholen				1	1
Aantal leerlingen				335	335
Aantal contacturen p/leerling				1,5	-
Voices of Tolerance - MBO rondleiding museum					
Aantal scholen				1	1
Aantal leerlingen				105	105
Totaal aantal deelnemers Voices of Tolerance	387	396	550	924	2.257
Cijfers Feest! Families	2017*	2018	2019	2020	Totaal 2017-2020
Sint-en Kerst speurtocht		150	212	40	402
Deelnemers Feest op Solder Audiotour (Ned, Eng)		2.062	2.095	1.352	5.509
Cijfers Feest! Primair Onderwijs					
Feest! Museumprogramma, 75 min. p/gr					
Aantal leerlingen		371	434	65	870
Gebedshuizentour, 150 min. p/gr					
Aantal leerlingen			31	53	84
*Totaal Feest! 2017 (families en onderwijs samen)	2				
Totaal aantal deelnemers Feest!	2.433	2.583	2.772	1.510	9.298
Religieus Erfgoed op de Kaart	2017	2018	2019	2020	Totaal 2017-2020
aantal instellingen				3	3
aantal studenten				80	80
Totaal aantal educatieve programma's	3	5	7	11	26
Totaal aantal deelnemers	2.820	2.979	3.322	2.514	11.635

Overige toelichtingen

Museum Ons' Lieve Heer op Solder is een stichting met een ANBI status. De bestuurder was in 2020 Mw. drs. B.S.H.H. Büchner. De stichting heeft een Raad van Toezicht die in beslotenheid vergadert met de directeur bestuurder. De samenstelling van de Raad van Toezicht was op 31 december 2020 als volgt:

- Dhr. drs. F.W.J. Holterhues, voorzitter
- Dhr. M.W. Meijer
- Dhr. drs. D.J. Slot
- Mw. mr. S. Karadag
- Mw. ing. E.F. Stoop

Bezoldiging bestuur en Raad van Toezicht

Conform de vrijstelling van BW 2:383 en RJ 640.413 is de bezoldiging bestuurder achterwege gelaten omdat de opgave herleid kan worden tot één enkele natuurlijke persoon.

Nevenfuncties bestuurder mw. drs. B.S.H.H. Büchner

- Lid van de Raad van Toezicht Nederlands Literatuur Museum en Kinderboeken Museum
- Lid van bestuur Museumnacht Amsterdam

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging. Kosten die ten behoeve van het uitoefenen van de functie zijn gemaakt, kunnen op declaratiebasis worden vergoed.

Nevenfuncties Raad van Toezicht

Dhr. drs. F.W.J. Holterhues – directeur-bestuurder Oikocredit Nederland

Toezichthouder / voorzitter sinds 1 januari 2017

- Lid van de Raad van Toezicht van de Gerrit Rietveld Academie tevens voorzitter van de auditcommissie
- Lid van de Kring van vaste adviseurs van de Raad voor Cultuur
- Lid van de Financial Committee van de Nederlandse en Vlaamse Regio van de Jezuiten
- Lid van de Adviesraad van Tijdschrift Boekman

Dhr. drs. D.J. Slot - directeur Porticus Nederland

Toezichthouder sinds 1 januari 2017

- Lid van de Raad van Toezicht van het Psoriasis Behandelcentrum Midden Nederland
- Lid bestuur Porticus België
- Lid bestuur Lokale Fondsen Nederland

Dhr. M.W. Meijer - vennoot TiMe Amsterdam

Toezichthouder sinds 1 oktober 2014

Mw. ing. E.F. Stoop - CMO Benelux IBM

Toezichthouder sinds 1 maart 2018

Mw. mr. S. Karadag - Attorney at Law / Owner Karadag Advocatuur

Toezichthouder sinds 1 maart 2018

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de volgende pagina is de controleverklaring van JAN© Accountants en Belastingadviseurs opgenomen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder

A. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de aan de subsidie verbonden verplichtingen zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking van Stichting Amsterdam Fonds voor de Kunst met referentienummer: 2016.0207 in het kader van de Regeling vierjarige subsidies AFK 2017-2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol Meerjarige Subsidies AFK Kunstenplanperiode 2017-2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2017-2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals het Handboek Verantwoording Meerjarige Subsidies 2017-2020.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Meerjarige Subsidies AFK Kunstenplanperiode 2017-2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming

haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Purmerend, 6 mei 2021

JAN© Accountants en Adviseurs B.V.

Was getekend Amanda Molenaar RA